

Yrkande
2022-01-10

Socialdemokraterna
3.1

Yrkande angående – Motion av Jonas Attenius (S), Robert Hammarstrand (S) och Amalia Rud Pedersen (S) om långsiktigt hållbara villkor för mottagandet av anvisade nyanlända

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Fastighetsnämnden får i uppdrag att, i samverkan med AB Framtiden, säkerställa att staden har bindande rutiner och riktlinjer samt långsiktiga metoder som innebär att inga anvisade nyanlända enligt bostättningslagen tillåts placeras i utsatta områden, riskområden eller särskilt utsatta områden. I bindande rutiner ska implementeras villkor som innebär hushåll utan hemmahörande barn beviljas temporära bostadskontrakt under en tidsperiod om maximalt två (2) år, utan möjlighet till förlängning. Hushåll med hemmahörande barn ska beviljas temporära bostadskontrakt om maximalt tre (3) år, med möjlighet till förlängning efter uppfyllelse av särskilda villkor.
2. Socialnämnden Nordost får i uppdrag att, i samverkan med fastighetsnämnden, utreda en modell där motprestation genom arbete och/eller studier – eller närliggande variant av detta - kan användas som bedömningsinstrument och villkor vid den frivilliga insats som utgörs av förlängning av temporära bostadskontrakt till nyanlända barnfamiljer efter tre (3) år.
3. Motionen anses besvarad.

Yrkandet

Socialdemokraterna har, sedan tillträdet vid regeringsmakten, genomfört en omläggning av svensk invandringspolitik. Regeringen har reparerat den skada som migrationssystemet led under den tidigare borgerliga regeringen och anpassat lagstiftningen till europeisk miniminivå genom att vidta flera åtgärder vars primära syfte varit att säkra hållbarheten i mottagandesystemet och minska söktrycket till Sverige. Efter att ha erbjudit ett hem och en tillflyktsort åt ett mycket stort antal människor under många år har Sverige nu återgått till samma reglerade invandring som i regel varit gällande under välfärdsstatens historia. Sverige erbjuder fortfarande solidariskt stöd åt människor i nöd, men på ett sätt som går att kombinera med integration och jämlika förutsättningar för de som anländer – och utan att migrationen leder till försämrade levnads- och arbetsvillkor för de som redan bor här, oavsett var landets invånare är födda.

Men trots att invandringen har minskat väsentligt tvingas fortfarande Göteborgs utsatta och särskilt

utsatta områden att ta emot en hög andel av den samlade migrationen. Den segregande EBO-lagen, som regeringen förhoppningsvis avvecklar härnäst, och den låglönedominerade arbetskraftsinvandringen, som urholkar villkor på arbetsmarknaden och medverkar till såväl trångboddhet som andra sociala problem, innebär att förorternas invånare fortsatt får bära en orimlig börda. Det skevt fördelade mottagandet spär på de segregande processer som hotar sammanhållningen och jämlikheten i Göteborg. Segregerade områden, i bemärkelsen att utrikesfödda utgör en majoritetsandel av befolkningen, lider av relativt hög arbetslöshet och lägre tillit till samhällsinstitutioner. Amandakommissionen har bekräftat att hedersförtryck, klanstrukturer, gängkriminalitet och extremism växer i ojämlikhetens kölvatten. Integrationen omöjliggörs om inte barn kan lära sig det svenska språket i skolan, vilket blir mycket svårt när svenska är sällsynt som modersmål på många skolor i de särskilt utsatta och utsatta områdena. Många av landets fattigaste adresser finns i samma områden. Fler åtgärder måste vidtas – även från kommunalpolitikens sida – för att förebygga och motverka att segregation uppstår, cementeras eller trappas upp.

Den nya migrationslagstiftningen innebär att antalet som anvisas till Göteborgs stad genom bosättningslagen kan antas förbli mycket låg. Under överskådlig tid beräknas det samlade mottagandet bestå av ett par hundra människor per år, vilket ligger inom spannet för vad som är rimligt och proportionellt givet stadens situation. Denna långsiktigt hållbara politik ger Göteborg möjlighet att, med relativt stor säkerhet och med god framförhållning, planera för hur det begränsade antal nyanlända som fortsatt kommer att anvisas hit ska kunna integreras på bästa sätt. Inom ramen för bosättningslagen har kommunen ett stort utrymme att ordna mottagandet, och tillhörande behov, på ett sådant sätt att integrationen snabbas på. För att bryta segregationens mönster är det nödvändigt att det minskade antalet nyanlända fördelas på ett mer hållbart sätt, med ett särskilt fokus på att stötta barnfamiljer till integration, sysselsättning och studiemöjligheter – samtidigt som trycket på redan utsatta och språksvaga skolor, i utsatta och språksvaga områden, minskar.

För Socialdemokraterna är det uppenbart att segregationen spär på klasskiktningen och ojämlikheten. Problemen måste bemötas med en social och omfattande bostadspolitik, välfärd, sysselsättning, en starkare ordningsmakt, och civilsamhälleligt engagemang – men också genom en mer rättvist fördelad invandring, som ger människor en chans till verklig integration. Vi är övertygade om att nyanlända, precis som den stora folkmajoriteten, vill arbeta och vill göra rätt för sig i sitt nya hemland. Enligt ovanstående inriktning och av tydligt beskrivna skäl lades den ursprungliga motionens förslag fram. Vi välkomnar många av remissinstansernas synpunkter och har - efter sedvanlig politisk beredning - valt att göra vissa justeringar av förslagen till beslut, men utan att tappa motionens kärna och essens.

I framtiden föreslår vi att Göteborgs stad ska upprätta bindande rutiner och riktlinjer som tydligt föreskriver att inga anvisade nyanlända ska erbjudas bosättning i ett särskilt utsatt eller utsatt område. Även om fastighetsnämnden arbetar efter liknande mål idag, vilket är positivt, bedömer vi det som mycket allvarligt om viktiga bestämmelser – som i detta fall är avgörande för stadens samlade segregationsbekämpning - ska vara avhängiga enskilda tjänstepersoners arbetsinsats eller kunna bli föremål för överprövning genom enkel nämndmajoritet. Samtliga bostadskontrakt till andra än barnfamiljer ska vara av kortsiktig karaktär och aldrig löpa mer än två år, vilket innebär att staden uppfyller sitt lagenliga ansvar. Om stöd krävs efter detta bör dessa individer vända sig till socialtjänsten för individuell och behovsprövad bedömning, på samma sätt som alla invånare i Sverige har rätt att göra.

Barnfamiljer ska däremot erbjudas treåriga kontrakt, men med möjlighet till förlängning om särskilda

villkor uppfylls. För att dessa villkor ska vara juridiskt hållbara och långsiktigt fungerande vill vi uppdra åt socialnämnden nordost att, i samverkan med fastighetsnämnden, utreda hur den frivilliga insats som är förlängning av temporära kontrakt bortom den stipulerade treårsgränsen kan bedömas genom att vårdnadshavare som söker förlängning uppfyller motprestation genom arbete och/eller studier. Detta går i linje med det svenska socialförsäkringssystemets betoning på både rättigheter och skyldigheter, men stimulerar också nyanlända föräldrars inträde på arbetsmarknaden och i klassrummen - vilket i sin tur påverkar hur väl barnen lyckas i Sverige. En förlängningsmöjlighet för barnfamiljer får anses rimlig givet att en eventuell flytt, och ett eventuellt behov av socialtjänstens insatser inför nästa boendelösning, påverkar ett barns integration och utveckling i högre utsträckning än en vuxen individ.

Sammantaget menar vi att dessa åtgärder innebär att Göteborg kan upprätta långsiktigt hållbara villkor för nyanlända som anvisas genom bosättningslagen – villkor som inte sticker ut vid jämförelse med andra kommuner, premierar barnens integration, uppfattas folkligt legitima, går i linje med svensk välfärdstradition och minskar belastningen på redan segregerade områden. Vår förhoppning är att kommunfullmäktige, i bred enighet, ska se värdet av att använda kommunalpolitikens fulla inflytande för att anordna mottagandet på ett sådant sätt att segregationen utmanas i handling – inte bara i ord. Passivitet är inte ett alternativ.

Yttrande

(Vänsterpartiet, Miljöpartiet)

2021-12-15

3.3

Yttrande angående – Motion av Jonas Attenius (S), Robert Hammarstrand (S) och Amalia Rud Pedersen (S) om långsiktigt hållbara villkor för mottagandet av anvisade nyanlända

Yttrandet

Under 2015 fördelade privata och kommunala bostadsbolag i Göteborg tillfälliga lägenhetskонтракт på fyra-fem år till nyanlända flyktingar som fick uppehållstillstånd i landet och som staten anvisade till Göteborg. Lägenheterna fördelades ganska jämnt över staden och de närmare 3 000 personer som fick dessa tillfälliga kontrakt fick en god start för att kunna integreras i Göteborg. Deras barn fick plats på skolor och förskolor över hela staden.

Fyra-fem år har dock inte alltid varit tillräckligt för att finna en annan bostad. Den genomsnittliga tiden för att få en lägenhet via Boplats är ca 6 år och ökar stadigt. De kortaste kötiderna finns i förortsområdena, vilket har inneburit att fler utrikesfödda nu har sökt sig till dessa områden från att ha bott i alla Göteborgs stadsdelar. En del av de vars tillfälliga kontrakt upphört har behövt lämna Göteborg, eller har varit i behov av ytterligare en tillfällig boendelösning med stora kostnader för socialnämnderna som följd. Eftersom en betydande andel av de barnfamiljer som haft tillfälliga kontrakt inte har kunnat lösa en ny bostad på egen hand, initierade tjänstepersoner i flera nämnder och bolag ett projekt under 2021 för att motverka akut hemlöshet bland barnfamiljerna i gruppen. Detta visar de reella svårigheterna med att hitta bostad i Göteborg för personer som inte har kunnat stå i bostadskö en längre tid.

Grunden till problemet är att Göteborg har en omfattande bostadsbrist, där det framförallt saknas hyresrätter. Bostadssegregationen förvärras av att hyresrätter sällan byggs i områden som domineras av villor och radhus. De rödgrönrosa partierna såg under förra mandatperioden till att öka bostadsbyggandet. Trots detta är bostadsbristen fortfarande långt ifrån löst.

Vänsterpartiet, Miljöpartiet och Feministiskt Initiativ har vid ett flertal tillfällen i olika nämnder lagt förslag om att erbjuda förlängning av tillfälliga kontrakt eller omvandla dem till permanenta kontrakt. Att nyanlända skulle kunna bo kvar permanent i lägenheter spridda över hela staden skulle skapa trygghet och långsiktighet för deras etablering i samhället och bidra till att minska segregationen. Dessutom skulle socialtjänsten inte behöva lösa nya tillfälliga boenden till dessa personer. Dessvärre har övriga partier konsekvent röstat ned dessa förslag.

Socialdemokraternas förslag att ytterligare korta ner tiden för de tillfälliga kontrakten kommer inte bara att öka otryggheten för nyanlända, utan även öka arbetsbelastningen för socialnämnderna, och leda till att segregationen ökar ytterligare. Fastighetskontoret bedömer även att motionens förslag medför en risk för att trångboddheten ökar när de hushåll som inte lyckats ordna annat stadigvarande boende blir inneboende hos släkt och vänner. Socialdemokraterna föreslår dessutom att det ska krävas en motprestation för att få behålla bostaden längre än tre år, något som helt saknar stöd i lagstiftningen. Motionens förslag om att de lägenheter som erbjuds till nyanlända inte ska finnas i utsatta eller särskilt utsatta områden är dessutom redan omhändertaget eftersom det ingår i arbetssättet mellan Fastighetsnämnden och Förvaltnings AB Framtidens dotterbolag.

Av naturliga skäl går det inte att ställa sig i bostadsköer och planera för sin boendesituation innan man tvingas fly, därför är det rimligt att kommunen tar ett särskilt ansvar för denna grupp. Det gör kommuner för andra grupper. Studenter erbjuds särskilda bostäder, trygghetsbostäder för 70+ subventioneras, människor som på grund av exempelvis missbruk blir hemlösa ges också särskilda undantag. Vi menar att detta är fullt rimligt i ett välfärdssamhälle. Vi rödgrönrosa anser att motionen ska avslås.

Yrkande

2021-12-10

Ärende nr 3.3

Yrkande angående – Motion av Jonas Attenius (S), Robert Hammarstrand (S) och Amalia Rud Pedersen (S) om långsiktigt hållbara villkor för mottagandet av anvisade nyanlända

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

1. Förfarandet att tilldela bostäder till nyanlända, utan ett föregående beslut om rätt till bistånd till boende enligt socialtjänstlagen, skickas på remiss till juridiska avdelningen för en bedömning ur laglighetsynpunkt.

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Motionen avslås.
2. Kommunfullmäktige beslutar att hela Göteborg skall undantas från EBO-lagen.
3. Kommunstyrelsen får i uppdrag att utvärdera hur kommunen kan bistå och hjälpa människor som vill återvända hem.

Yrkandet

I Socialdemokraternas yrkande ges en tydlig bild på några av de problem som både nuvarande och tidigare regeringars oansvariga invandringspolitik har åsamkat många av Sveriges kommuner. Om Socialdemokraterna har haft som mål att medverka till att genomföra en omläggning av svensk invandringspolitik, hade de kunnat rösta för de förslag Sverigedemokraterna upprepade gånger har lagt till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige som främjar en ansvarsfull invandring.

S har istället valt att bejaka det skenande och skevt fördelade mottagandet som spär på de segregeringar som hotar sammanhållningen och jämlikheten i Göteborg. De har under lång tid missat åtskilliga möjligheter att ta tag i de problem som har uppstått med utsatta och särskilt utsatta områden som följd. Det är trots allt positivt att S nu verkar vara redo att sätta in åtgärder för att lösa de problem som SD och många av kommunens invånare har påpekat sedan länge. Att erbjuda anvisade nyanlända bostad, i områden som inte räknas som utsatta eller särskilt utsatta, minskar dock inte möjligheten för övriga nyanlända att bosätta sig efter eget godtycke enligt EBO-lagen.

Juridiska avdelningen påpekade redan 2016 att förfarandet att erbjuda anvisade nyanlända bostad utan ett föregående beslut om rätt till bistånd till boende enligt socialtjänstlagen - kan ifrågasättas med hänvisning till den kommunala likställighetsprincipen. Juridiska avdelningen påpekade samtidigt att "lagen

(2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning” inte explicit föreskriver ett förtursspår i förhållande till andra kommuninnevånare som är i akut behov av bostad.

Bosättningslagen innebär konkret att kommuner ska beakta behovet av bostäder för nyanlända i sitt allmänna planeringsarbete. Kommunens bostadsförsörjningsansvar gäller alla som har en kommun som sin bosättningskommun. Det finns således inget i bosättningslagen som ålägger kommunen en skyldighet att tillhandahålla bostäder till anvisade nyanlända, vilket även Kammarrätten i Stockholm konstaterade 2019-02-22 i mål nummer 2018-4155: ”att vad som avses med att ta emot en nyanländ för bosättning i kommunen inte framgår av lagtexten i bosättningslagen. Det framgår inte heller i vilken utsträckning anvisade kommuner är skyldiga att tillhandahålla nyanlända bostäder eller hur bosättningen ska ordnas”.

Trots att Socialdemokraternas intentioner med yrkandet är vällovligt och behjärtansvärt så påverkar det inte möjligheterna till EBO. Det har en ringa påverkan på trångboddhet och strider troligtvis kommunallagen.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2021-11-18

Diarienummer 0821/21

Handläggare

Britta Timan

Telefon: 031-368 04 56

E-post: britta.timan@stadshuset.goteborg.se

Motion av Jonas Attenius (S), Robert Hammarstrand (S) och Amalia Rud Pedersen (S) om långsiktigt hållbara villkor för mottagandet av anvisade nyanlända

Motionen

Jonas Attenius (S), Robert Hammarstrand (S) och Amalia Rud Pedersen (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar att fastighetsnämnden får i uppdrag att, i samverkan med Förvaltnings AB Framtiden, i första hand ta fram en modell för bosättning av anvisade nyanlända som innebär att ingen anvisas till utsatta eller särskilt utsatta områden. I andra hand ska en modell tas fram som innebär att inga nyanlända barnfamiljer anvisas till utsatta eller särskilt utsatta områden. Samverkan ska sökas med privata hyresvärdar.

Dessutom föreslås att fastighetsnämnden får i uppdrag att, i samverkan med relevanta nämnder och styrelser, implementera villkor för de temporära kontrakten som medger att hushåll utan barn erbjuds bosättning i maximalt två (2) år utan möjlighet till förlängning. För hushåll med barn ska kontrakten löpa under tre (3) år. Möjlighet till förlängning för hushåll med barn ska finnas efter av socialtjänsten konstaterad motprestation genom arbete och/eller studier.

Motionärerna framhåller att de senaste decenniernas utveckling har medfört stora framgångar för många göteborgare samtidigt som 84 000 göteborgare lever i ett särskilt utsatt område där inkomstnivåerna, medellivslängden och sysselsättningsgraden halkat efter. Kriminaliteten är mer utbredd och den sociala utsattheten väsentligt större. Det är ett misslyckande som uppstått till följd av många olika anledningar – men en av dem har varit att de utsatta och särskilt utsatta områdena har fått bära en oproportionell och orimlig del av stadens samlade flyktingmottagande menar motionärerna. Vidare beskrivs att staden, med relativt stor säkerhet och med god framförhållning, kan planera för hur det begränsade antal nyanlända som fortsatt kommer att anvisas hit ska kunna integreras på bästa sätt. För att bryta segregationen är det nödvändigt att det minskade antalet nyanlända fördelas på ett mer hållbart sätt, med ett särskilt fokus på att stötta barnfamiljer till integration, sysselsättning och studiemöjligheter – samtidigt som trycket på redan utsatta och språksvaga skolor minskar.

Remissinstanser

Motionen har remitterats till fastighetsnämnden, Förvaltnings AB Framtiden, socialnämnderna Centrum, Hisingen, Nordost samt Sydväst för yttrande.

Remissinstansernas svar är sammanställda i nedanstående tabell.

Remissinstans	Beslut	Kommentar
Förvaltnings AB Framtiden	Besvarar motionen i enlighet med bedömningen i bolagets yttrande.	<p>Förvaltnings AB Framtiden bedömer att uppdraget att ta fram och implementera en modell där inga nyanlända anvisas till utsatta eller särskilt utsatta områden är möjligt att genomföra utan några större konsekvenser för verksamheten. De dryga 100 bostäder som anvisningstalet för 2021 troligen innebär, kan anvisas utanför utsatta eller särskilt utsatta områden. Samverkan sker idag med privata hyresvärdar inom ramen för samarbetsavtalet och samarbetet kring bostadsanskaffning.</p> <p>Risk finns dock att de nyanlända vid kontraktstidens utgång inte har möjlighet att bo kvar i området.</p>
Fastighetsnämnden	<p>Avstyrker</p> <p>Yrkandet från D, KD, M och L översänds till kommunstyrelsen som fastighetsnämndens yttrande.</p> <p>Yrkande D, KD, M, L Yrkande S Yrkande V och MP</p> <p>Omröstning</p> <p>Reservation S Reservation V och MP</p>	<p>Staden har en etablerad process för att hantera anvisningarna och hitta boenden för målgruppen. Arbetet har inneburit en god geografisk spridning av de nyanlända i hela staden. I oktober 2019 fastslog fastighetsnämnden att barnfamiljers hyreskontrakt kan förlängas med ytterligare ett år för dem som inte lyckats ordna ett eget boende. För vuxenhushållen medgavs ingen förlängning. Dessutom beslutades att i samarbete med socialförvaltningarna aktivt bistå dem som sagts upp för att ge dem stöd till att hitta eget boende. För att motverka att barnfamiljer hamnar i akut hemlöshet har även ett projekt startats som innebär att socialtjänsten har möjlighet att nominera barnfamiljer till fastighetskontoret som befinner sig i akut hemlöshet eller riskerar att hamna i akut hemlöshet.</p> <p>Stadens arbete med det ansvar som åläggs kommunen enligt bostättningslagen och arbetet med att minska hemlösheten i Göteborg bedöms under senare år varit framgångsrikt. Arbetet bör utvecklas ytterligare och utvärderas innan ett nytt arbetssätt införs.</p>
Socialnämnd Centrum	Avstyrker	<p>Staden har en etablerad process för att hantera anvisningarna och hitta boenden för målgruppen. Arbetet har inneburit en god geografisk spridning av de nyanlända i hela</p>

Remissinstans	Beslut	Kommentar
	<p>Översänder yrkandet från M, L och D som nämndens yttrande över motionen.</p> <p>Yrkande S Yrkande V, MP, FI Yrkande M, L, D</p> <p>Omröstning</p> <p>Yttrande SD</p>	<p>staden. I oktober 2019 fastslog fastighetsnämnden att barnfamiljers hyreskontrakt kan förlängas med ytterligare ett år för dem som inte lyckats ordna ett eget boende. För vuxenhushållen medgavs ingen förlängning. Dessutom beslutades att fastighetskontoret i samarbete med socialförvaltningarna aktivt skulle bistå dem som sagts upp för att ge dem stöd till att hitta eget boende. För att motverka att barnfamiljer hamnar i akut hemlöshet har även ett projekt startats som innebär att socialtjänsten har möjlighet att nominera barnfamiljer till fastighetskontoret som befinner sig i akut hemlöshet eller riskerar att hamna i akut hemlöshet.</p> <p>Stadens arbete med det ansvar som åläggs kommunen enligt boställningslagen och arbetet med att minska hemlösheten i Göteborg bedöms under senare år varit framgångsrikt. Arbetet bör utvecklas ytterligare och utvärderas innan ett nytt arbetssätt införs.</p>
Socialnämnd Hisingen	<p>Tillstyrker motionens första förslag.</p> <p>Avstyrker motionens andra förslag.</p> <p>Översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande.</p> <p>Yrkande S Yrkande V</p> <p>Yttrande SD Yttrande S</p>	<p>Nämnden ser positivt på fördelning av ansvar kopplat till integrationen utifrån ett jämlikhetsperspektiv och tillstyrker därför motionens första förslag.</p> <p>Nämnden ser dock inte att motionärernas andra förslag är förenligt med socialtjänstens uppdrag samt ser problem kopplat till långsiktighet och hållbarhet i frågan om integration. Socialtjänsten ska inte genom myndighetsutövning bedöma en boenderätt. Det är inte förenligt med socialtjänstens uppdrag. Kortsiktiga kontrakt innebär negativa konsekvenser utifrån ett barnrättsperspektiv.</p>
Socialnämnd Nordost	<p>Tillstyrker motionens första förslag.</p> <p>Avstyrker motionens andra förslag och föreslår vidare utredning.</p>	<p>Genom att minska tiden för de temporära kontrakten ser nämnden en risk för att fler personer riskerar att hamna i ett utsatt eller särskilt utsatt område. Nämnden anser, med tanke på det ytterst begränsade antalet familjer som förväntas anvisas till Göteborg under kommande år, att möjligheterna för att erbjuda barnfamiljer ett permanent boende</p>

Remissinstans	Beslut	Kommentar
	<p>Översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande.</p> <p>Yrkande S, D Yrkande M, L, KD</p> <p>Yttrande SD Yttrande S</p>	<p>borde beaktas. Genom att erbjuda permanenta kontrakt skulle segregationens kunna brytas och nyanlända fördelas på ett mer hållbart sätt i staden.</p> <p>Förslaget bedöms vidare vara otydligt i förhållande till nämndens uppdrag. Nämnden har i dagsläget inte något särskilt uppdrag kring gruppen anvisade nyanlända och ett förtydligande önskas.</p>
Socialnämnd Sydväst	<p>Ställer sig bakom motionen intentioner att nå långsiktigt hållbara villkor för mottagande av anvisade nyanlända</p> <p>Tillstyrker motionens första förslag</p> <p>Avstyrker motionens andra förslag och föreslår vidare utredning.</p> <p>Översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande</p> <p>Yrkande S Yrkande M, L, KD Yrkande V, MP, FI</p> <p>Yttrande SD Yttrande S</p>	<p>Genom att minska tiden för de temporära kontrakten ser nämnden en risk för att fler personer riskerar att hamna i ett utsatt eller särskilt utsatt område. Möjligheten att erbjuda barnfamiljer ett permanent boende bör övervägas.</p> <p>Det finns en stor kunskap både inom kommunen och nationellt, som bör tas tillvara vid utformandet av nya villkor för de boendekontrakt som erbjuds gruppen anvisade nyanlända. Nämnden föreslår vidare utredning utifrån dessa kunskaper.</p> <p>Nämnden ser en osäkerhet i den del av förslaget som rör motprestationer men ser i princip inga hinder med motprestationskrav genom arbete och/eller studier. Dock bör det ej ske på ett sådant sätt att det påverkar barns behov av en stabil boendesituation.</p> <p>Nämnden betonar en risk för att barn påverkas negativt i de fall ett kontraktet löper ut och familjen inte kan bo kvar i området som de anvisats till och där barnen rotat sig på grund av ekonomiska skäl. Hyrorna är i dessa områden ofta högre och styrs av nyproduktion.</p>

Bedömning ur ekonomisk dimension

Socialnämnden Nordost anger i sitt yttrande att det är svårt att göra en bedömning ur ett ekonomiskt perspektiv då förslaget bedöms vara otydligt i förhållande till socialtjänstens uppdrag. Fastighetskontoret sköter kontrakten för genomgångsbostäder och socialförvaltning Nordost har inget särskilt uppdrag kring gruppen anvisade nyanlända. Motprestationskravet är starkt förknippat med försörjningsstöd och att utreda motprestation hos familjer som är självförsörjande bedöms av nämnden inte vara förenligt med socialtjänstens uppdrag. Om möjligheten till förlängning av kontrakt ska

kopplas samman med rätten till bistånd i form av försörjningsstöd, såsom förslaget också går att läsa, saknas incitament för att lyckas med egen försörjning och kostnaderna för nämnden skulle kunna öka avsevärt kopplat till gruppen. Socialnämnden Nordost anser att motionen behöver förtydligas för att en bedömning ska kunna göras om de ekonomiska effekterna av förslaget.

Socialnämnderna Nordost och Sydväst framhåller dessutom att fastighetskontoret redan idag arbetar tillsammans med allmännyttan och privata värdar för att så få lägenheter i utsatta områden som möjligt ingår i beståndet av genomgångsbostäder. Under 2020 hade Nordost lägst andel genomgångsbostäder i staden. Genom att korta ned tiden från 4–5 år till 2–3 år ser förvaltningen en risk att fler av dessa individer och familjer riskerar att hamna i utsatta områden, som inneboende, i oriktiga andrahandskontrakt eller i bostäder med oskälig hyra. Nämnderna ser en risk att förkortningen av tidsfristen innebär att fler av dessa familjer tvingas till kontakt med socialtjänsten, där detta medför en risk att processen till egen försörjning och eget kontrakt tenderar att bli längre än om individerna själva löser sin situation. Detta bedöms kunna medföra en betydande ekonomisk påverkan för nämnderna.

Övriga remissinsatser har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur ekologisk dimension

Stadsledningskontoret har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Socialnämnderna Nordost och Sydväst framhåller att de föreslagna åtgärderna visserligen syftar till att ge barnfamiljer en längre tidsfrist än övriga anvisade nyanlända att hitta ett eget boende, men innebär att barnfamiljer som idag har fem år på sig att hitta en permanent bostad endast får tre år. Utifrån den ansträngda bostadssituationen i Göteborgs stad i dagsläget anses det rimligt att anta att en barnfamilj som nyligen etablerat sig i staden efter tre år kommer att ha svårt att hitta ett eget boende, oavsett självförsörjningsgrad, som familjen själva kan klara av ekonomiskt och som i övrigt uppfyller skälig levnadsnivå för en barnfamilj. Enligt Göteborgs Stads bostadsförmedling Boplats AB var den genomsnittliga kötiden för hyreslägenhet i Göteborg under 2020 ungefär sex år och nio månader. Det tar rimligtvis betydligt längre än tre år för en barnfamilj att hitta en ny fast bostad i samma område eller likvärdigt område, där de kan etablera sig efter genomgångsbostaden, vilket skulle vara önskvärt utifrån ett barn- och integrationsperspektiv. Intentionen med bosättningslagens regler är att permanenta bostäder ska erbjudas i så stor utsträckning som möjligt, särskilt i fråga om barnfamiljer. Permanenta bostäder skulle innebära att barnen får bo kvar i samma område, med samma kompisar, nätverk, skola/förskola vilket skulle uppfylla syftet med lagstiftarens intentioner och vara i linje med barnens bästa utifrån barnkonventionens artikel 3. Med tanke på det ytterst begränsade antalet familjer som förväntas anvisas till Göteborg under kommande år bör möjligheterna för att erbjuda barnfamiljer ett permanent boende beaktas.

Socialnämnd Hisingen framhåller att det finns risker kopplat till barns hälsa och sociala miljö vid påtvingad förflyttning. Att barn tvingas flytta och lämna sin livsmiljö vid

flertalet tillfällen kan påverka individens hälsa negativt och känslan av sammanhang försvinner. Familjer med begränsad tid för sitt boende, kan utsättas för ökade svårigheter med etablering i samhället och bidra till minskad motivation för en pågående integration. För att uppnå långsiktigt hållbara villkor för mottagandet av nyanlända behöver gruppen erbjudas stöd och service som understödjer god och långsiktig etablering. Den geografiska placeringen behöver tillhandahålla nödvändig service för att öka möjligheterna till god etablering och integrering. Nämnden ser gärna att Framtiden AB arbetar för att kunna erbjuda centrala och attraktiva boenden för gruppen nyanlända.

Stadsledningskontorets kommentarer

Några av remissinstanserna framhåller att det är oklart vad motionärerna avser gällande möjligheten för barnfamiljer att bo kvar i anvisad bostad efter tre år i de fall de uppfyller krav på viss motprestation. Av motionen framgår inte vilken lagstiftning som ska ligga till grund för beslut om kvarboende. Det är också oklart hur prövningen ska göras avseende om kraven på motprestation är uppfyllt.

Möjligheten för en kommun att tillhandahålla boende till enskilda måste ha stöd i lag. Utifrån den nu aktuella målgruppen kan lagen (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning, bosättningslagen, eller socialtjänstlagen (2001:453), SoL vara tillämpliga.

Av bosättningslagen framgår att en kommun är skyldig att efter anvisning ta emot en nyanländ för bosättning i kommunen. I mottagandet av nyanlända som anvisas av Migrationsverket gör kommunen ingen egen prövning av det individuella behovet av boende. Intentionen med lagstiftningen är att kommunerna i så stor utsträckning som möjligt bör erbjuda de nyanlända som omfattas av anvisningar permanenta bostäder. Av författningskommentaren framgår att det inte ställs några särskilda krav på typ av bostad. Det är upp till kommunen att avgöra hur skyldigheten ska fullgöras i ett enskilt fall. Att kommunen har stor handlingsfrihet avseende på vilket sätt den tar emot nyanlända för bosättning i kommunen framgår av dom från Kammarrätten i Stockholm i mål nr 4155-18 den 22 februari 2019. I domen konstateras att det av lagtexten inte framgår vad som avses med att ta emot en nyanländ för bosättning i kommunen. De rättsliga förutsättningarna för att villkora rätten att sedan bo kvar i den anvisade bostaden är oklara.

Det finns inga bestämmelser i SoL som ger bostadslösa en allmän rätt att få en bostad. Däremot kan socialnämnden efter en individuell behovsprövning vara skyldig att tillhandahålla boende som bistånd. För att beviljas boende enligt 4 kap 1 § SoL ska personen vara helt bostadslös, ha speciella svårigheter att på egen hand skaffa bostad samt tillhöra en socialt utsatt grupp som behöver särskild hjälp att anskaffa en bostad. Utifrån SoL:s regler finns inte möjligheten att bevilja bistånd till boende med villkor om motprestation i form av deltagande i praktik eller kompetenshöjande verksamhet. Denna möjlighet ges enbart inom ramen för prövningen av rätten till ekonomiskt bistånd.

Jonas Kinnander

Eva Hessman

Direktör Ärende och utredning

Stadsdirektör

Bilagor

1. Motionen
2. Förvaltnings AB Framtidens handlingar 2021-09-09 § 13d
3. Fastighetsnämndens handlingar 2021-10-18 § 242
4. Socialnämnd Centrums handlingar 2021-10-19 § 268
5. Socialnämnd Hisingens handlingar 2021-09-21 § 223
6. Socialnämnd Nordosts handlingar 2021-09-21 § 323
7. Socialnämnd Sydväst handlingar 2021- 09-22 § 233

Handling 2021 nr 121

Motion av Jonas Attenius (S), Robert Hammarstrand (S) och Amalia Rud Pedersen (S) om långsiktigt hållbara villkor för mottagandet av anvisade nyanlända

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och i kommunfullmäktige:

1. Fastighetsnämnden får i uppdrag att, i samverkan med AB Framtiden, i första hand ta fram en modell för bosättning av anvisade nyanlända som innebär att ingen anvisas till utsatta eller särskilt utsatta områden. I andra hand ska en modell tas fram som innebär att inga nyanlända barnfamiljer anvisas till utsatta eller särskilt utsatta områden. Samverkan ska sökas med privata hyresvärdar.
2. Fastighetsnämnden får i uppdrag att, i samverkan med relevanta nämnder och styrelser, implementera villkor för de temporära kontrakten som medger att hushåll utan barn erbjuds bosättning i maximalt två (2) år utan möjlighet till förlängning. För hushåll med barn ska kontrakten löpa under tre (3) år. Möjlighet till förlängning för hushåll med barn ska finnas efter av socialtjänsten konstaterad motprestation genom arbete och/eller studier.

Yrkandet

Göteborg är en delad stad. Nedlagda industriområden förvandlas till arbetskraftsintensiva teknologikluster, utbildningsnivån går stadigt uppåt, infrastrukturprojekten avlöser varandra och sysselsättningen är stark. För många göteborgare har de senaste decenniernas utveckling medfört stora framgångar. Samtidigt lever 84 000 göteborgare i ett särskilt utsatt område. Här har inkomstnivåerna, medellivslängden och sysselsättningsgraden halkat efter. Kriminaliteten är mer utbredd och den sociala utsattheten väsentligt större. Ojämligheten är påtaglig och närvarande. Det är ett misslyckande som uppstått till följd av många olika anledningar – men en av dem har varit att de utsatta och särskilt utsatta områdena har fått bära en oproportionell och orimlig del av stadens samlade flyktingmottagande.

Socialdemokraterna har, sedan tillträdet vid regeringsmakten, genomfört en omläggning av svensk invandringspolitik. Regeringen har anpassat migrationslagstiftningen till europeisk miniminivå och vidtagit flera åtgärder vars primära syfte varit att säkra hållbarheten i mottagandesystemet genom att minska söktrycket till Sverige. Efter att ha

erbjudit ett hem och en tillflyktsort åt ett mycket stort antal människor under många år har Sverige nu återgått till samma reglerade invandring som i regel varit gällande under landets moderna historia. Sverige erbjuder fortfarande solidariskt stöd åt människor i nöd, men på ett sätt som går att kombinera med integration och jämlika levnadsvillkor för de som anländer.

Under våren 2021 presenterade regeringen den nya migrationslagstiftningen som är planerad att ersätta den tillfälliga lag som gällt sedan sommaren 2016. Enligt riksdagspartiernas representanter tycks det finnas majoritet för varje enskild del av lagen. Men eftersom vissa migrationssystem inte har omfattats av migrationskommitténs arbete, och därmed inte uppdaterats efter omvärldsförutsättningar och praktiska problem, kommer Göteborgs utsatta och särskilt utsatta områden även fortsatt bära en hög andel av den samlade migrationen: den segregerade EBO-lagen och den låglönedominerade arbetskraftsinvandringen, som både lider av brist på kontroll och medverkar till såväl trångboddhet som andra sociala problem, innebär att förorternas invånare fortsatt får bära en orimlig börda. Även om bosättningslagen berör en viss andel av det totala antalet invandrare innebär den en unik chans för kommunerna att omfördela inom sitt geografiska område på ett sätt som gynnar jämlikheten.

Det skevt fördelade mottagandet spär på de segregerade processer som hotar sammanhållningen och jämlikheten i Göteborg. Segregerade områden, i bemärkelsen att utrikesfödda utgör en majoritetsandel av befolkningen, lider av relativt hög arbetslöshet och lägre tillit till samhällsinstitutioner. Amandakommissionen har bekräftat att hedersförtryck, klanstrukturer, gängkriminalitet och extremism växer i ojämlikhetens kölvatten. Integrationen omöjliggörs om inte barn kan lära sig det svenska språket i skolan, vilket blir mycket svårt när svenska är sällsynt som modersmål på många skolor i de särskilt utsatta och utsatta områdena. Flera av landets fattigaste adresser finns i samma områden. I dagsläget styrs Göteborg av en konstellation som står passiva inför den växande segregationen; där det krävs sociala reformer och utbyggnad av såväl offentlig service som bostäder har man valt ideologiska utförsäljningar och sänkta ambitioner för bostadsbyggnationen. För oss socialdemokrater är det uppenbart att segregationen spär på klasskiktningen och ojämlikheten. Problemen måste bemötas med en social och omfattande bostadspolitik, välfärd, sysselsättning, en starkare ordningsmakt, och civilsamhälleligt engagemang – men också genom en mer rättvist fördelad invandring, som ger människor en chans till verklig integration.

Den nya migrationslagstiftningen innebär att Göteborg får möjlighet att, med relativt stor säkerhet och med god framförhållning, kan planera för hur det begränsade antal nyanlända som fortsatt kommer att anvisas hit ska kunna integreras på bästa sätt. Under överskådlig tid beräknas bara par hundra människor per år anlända, vilket ligger inom spannet för vad som är rimligt och proportionellt givet stadens situation. För att bryta segregationens mönster är det nödvändigt att det minskade antalet nyanlända fördelas på ett mer hållbart sätt, med ett särskilt fokus på att stötta barnfamiljer till integration, sysselsättning och studiemöjligheter – samtidigt som trycket på redan utsatta och språksvaga skolor minskar.

I framtiden föreslår vi därför att inga nyanlända barnfamiljer anvisas bosättning i ett särskilt utsatt eller utsatt område. Barnfamiljer ska erbjudas treåriga kontrakt med möjlighet till förlängning av temporära kontrakt om vårdnadshavare av socialtjänsten bedöms uppfylla motprestationskrav genom arbete och/eller studier, vilket går i linje med det svenska socialförsäkringssystemets betoning på både rättigheter och skyldigheter. Samtliga bostadskontrakt till andra än barnfamiljer ska vara av kortsiktig karaktär och aldrig löpa mer än två år. Om stöd krävs efter detta bör dessa individer vända sig till socialtjänsten för individuell och behovsprövad bedömning. Sammantaget menar vi att dessa åtgärder innebär att Göteborg kan upprätta långsiktigt hållbara villkor för nyanlända som anvisas genom bosättningslagen – villkor som inte sticker ut vid jämförelse med andra kommuner, premierar barnens integration, uppfattas folkligt legitima och går i linje med svensk välfärdstradition.

Jonas Attenius (S)

Robert Hammarstrand (S)

Amalia Rud Pedersen (S)

Vid protokollet:

Mohamed Hama Ali

Justeras:

Kjell Björkqvist

Roger Höög

§ 13

Remisser/motioner

- d) Motion – (S) Långsiktigt hållbara villkor för mottagandet av anvisade nyanlända

Beslut

Styrelsen beslutar att besvara motionen från (S) om långsiktigt hållbara villkor för mottagande av anvisade nyanlända i enlighet med bedömningen i bolagets yttrande.

Styrelsehandling nr 13d
Datum 2021-09-09
Diarienummer 2021-0133

Handläggare
Anders Lindgren
Telefon: 031- 773 75 68
E-post: anders.lindgren@framtiden.se

Yttrande över motion av (S) om långsiktigt hållbara villkor för mottagande av anvisade nyanlända (dnr 0821/21)

Förslag till beslut

Styrelsen för Förvaltnings AB Framtiden:

Motionen av (S) om långsiktigt hållbara villkor för mottagande av anvisade nyanlända besvaras med den bedömning som framgår i yttrandet.

Sammanfattning

Förvaltnings AB Framtiden har blivit ombudda att lämna ett yttrande över en motion av Jonas Attenius (S), Robert Hammarstrand (S) och Amalia Rud Pedersen (S) om långsiktigt hållbara villkor för mottagandet av anvisade nyanlända.

Motionen innehåller förslag om att inga nyanlända, framförallt inte barnfamiljer, i framtiden ska anvisas bosättning i ett särskilt utsatt eller utsatt område. Barnfamiljer ska enligt förslaget erbjudas treåriga kontrakt med möjlighet till förlängning av temporära kontrakt om vårdnadshavare av socialtjänsten bedöms uppfylla motprestationskrav genom arbete och/eller studier. Samtliga bostadskontrakt till andra än barnfamiljer föreslås vara av kortsiktig karaktär och aldrig löpa mer än två år.

Bolaget gör bedömningen att det uppdrag om att ta fram en modell som innebär att inga nyanlända ska anvisas bostäder i utsatta eller särskilt utsatta områden, som fastighetsnämnden i samverkan med Framtiden föreslås få, kan genomföras utan några större konsekvenser för verksamheten.

Motionen ska besvaras senast 2021-10-01.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Ärendet bedöms inte påverka bolagets ekonomiska situation.

Bedömning ur ekologisk dimension

Bolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Förslagen i ärendet kan komma att ha en positiv inverkan ur en social dimension. I det fall förslagen leder till att nyanlända får möjlighet att etablera sig i flera olika delar av staden kan detta leda till en förbättrad integration och en ökad social hållbarhet. Om barn i nyanlända familjer får möjlighet att vistas i förskolor, skolor och miljöer utanför utsatta

eller särskilt utsatta miljöer, kan bättre förutsättningar skapas både för de nyanlända barnen och minska trycket på skolor och förskolor i områden som redan har många språksvaga elever. I de fall barnen, efter att kontrakten i genomgångsboendena har löpt ut, inte får möjlighet att finnas kvar i den miljö de vant sig vid och rotat sig i, kan det ha en negativ inverkan ur ett barnperspektiv.

Samverkan

Ärendet har inte varit föremål för samverkan.

Expedieras

stadsledningskontoret@stadshuset.goteborg.se

Bilagor

1. *Motion av Jonas Attenius (S), Robert Hammarstrand (S) och Amalia Rud Pedersen (S) om långsiktigt hållbara villkor för mottagandet av anvisade nyanlända.*

Ärendet

Förvaltnings AB Framtiden har blivit ombudade att lämna ett yttrande över en motion av Jonas Attenius (S), Robert Hammarstrand (S) och Amalia Rud Pedersen (S) om långsiktigt hållbara villkor för mottagandet av anvisade nyanlända.

Motionen ska besvaras senast 2021-10-01.

Beskrivning av ärendet

Motionen från (S) som ärendet behandlar innehåller förslag om att inga nyanlända, framförallt inte barnfamiljer, i framtiden ska anvisas bosättning i ett särskilt utsatt eller utsatt område. Barnfamiljer ska enligt förslaget erbjudas treåriga kontrakt med möjlighet till förlängning av temporära kontrakt om vårdnadshavare av socialtjänsten bedöms uppfylla motprestationskrav genom arbete och/eller studier, vilket enligt motionärerna ligger i linje med det svenska socialförsäkringssystemets betoning på både rättigheter och skyldigheter. Samtliga bostadskontrakt till andra än barnfamiljer föreslås vara av kortsiktig karaktär och aldrig löpa mer än två år. Om stöd krävs efter detta bör dessa individer enligt förslaget vända sig till socialtjänsten för individuell och behovsprövad bedömning. Motionärerna menar att åtgärderna innebär att Göteborg kan upprätta långsiktigt hållbara villkor för nyanlända som anvisas genom bosättningslagen – villkor som inte sticker ut vid jämförelse med andra kommuner, premierar barnens integration, uppfattas folkligt legitima och går i linje med svensk välfärdstradition.

Motionen innehåller två förslag till uppdrag. I det ena uppdraget föreslås att fastighetsnämnden, i samverkan med Framtiden, i första hand ska ta fram en modell för bosättning av anvisade nyanlända som innebär att ingen anvisas till utsatta eller särskilt utsatta områden. I andra hand ska en modell tas fram som innebär att inga nyanlända barnfamiljer anvisas till utsatta eller särskilt utsatta områden. Samverkan ska sökas med privata hyresvärdar.

I motionens andra förslag till uppdrag får fastighetsnämnden i uppdrag att, i samverkan med relevanta nämnder och styrelser, implementera förslagets villkor för de temporära hyreskontrakten.

Bolagets bedömning

Av de ca 1300 bostäder som år 2020 förvaltas som genomgångsbostäder för nyanlända finns, enligt uppgifter från fastighetskontoret, den största andelen (drygt 30%) i stadsområde Centrum och den minsta andelen i Nordost (18%). Resterande bostäder är fördelade mellan Hisingen (28%) och Sydväst (23%). Antalet anvisade nyanlända för Göteborg är för år 2021 294 personer och förväntas minska de kommande åren.

Framtiden bedömer att uppdraget att ta fram och implementera en modell där inga nyanlända anvisas till utsatta eller särskilt utsatta områden är möjligt att genomföra utan några större konsekvenser för verksamheten. Under 2020 omsattes enligt Framtidens Års- och hållbarhetsredovisning ca 4800 kontrakt inom Framtidenkoncernens bostadsbestånd. De dryga 100 bostäder som anvisningstalet för 2021 troligen innebär, kan anvisas utanför utsatta eller särskilt utsatta områden.

I det föreslagna uppdraget ingår att samverkan ska sökas med privata hyresvärdar. Detta sker idag inom ramen för samarbetsavtalet och samarbetet kring bostadsanskaffning - *Avsiktsförklaring för anskaffning av bostäder i Göteborg*. Under 2020 anvisades 32% av det totala antalet anvisade lägenheter till nyanlända av privata bostadsbolag enligt en sammanställning från fastighetskontoret

Förslaget om att inte anvisa några nyanlända till bostäder i något av stadens utsatta eller särskilt utsatta områden bedöms av bolaget kunna bidra på ett positivt sätt till en stärkt integration. Risker med förslaget är att de nyanlända vid kontraktstidens utgång inte har möjlighet att bo kvar i området.

Datum

Underskrift

Namnförtydligande

.....

Terje Johansson

VD och koncernchef

.....

Anna-Karin Trixe

Stabschef

Handling 2021 nr 121

Motion av Jonas Attenius (S), Robert Hammarstrand (S) och Amalia Rud Pedersen (S) om långsiktigt hållbara villkor för mottagandet av anvisade nyanlända

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och i kommunfullmäktige:

1. Fastighetsnämnden får i uppdrag att, i samverkan med AB Framtiden, i första hand ta fram en modell för bosättning av anvisade nyanlända som innebär att ingen anvisas till utsatta eller särskilt utsatta områden. I andra hand ska en modell tas fram som innebär att inga nyanlända barnfamiljer anvisas till utsatta eller särskilt utsatta områden. Samverkan ska sökas med privata hyresvärdar.
2. Fastighetsnämnden får i uppdrag att, i samverkan med relevanta nämnder och styrelser, implementera villkor för de temporära kontrakten som medger att hushåll utan barn erbjuds bosättning i maximalt två (2) år utan möjlighet till förlängning. För hushåll med barn ska kontrakten löpa under tre (3) år. Möjlighet till förlängning för hushåll med barn ska finnas efter av socialtjänsten konstaterad motprestation genom arbete och/eller studier.

Yrkandet

Göteborg är en delad stad. Nedlagda industriområden förvandlas till arbetskraftsintensiva teknologikluster, utbildningsnivån går stadigt uppåt, infrastrukturprojekten avlöser varandra och sysselsättningen är stark. För många göteborgare har de senaste decenniernas utveckling medfört stora framgångar. Samtidigt lever 84 000 göteborgare i ett särskilt utsatt område. Här har inkomstnivåerna, medellivslängden och sysselsättningsgraden halkat efter. Kriminaliteten är mer utbredd och den sociala utsattheten väsentligt större. Ojämligheten är påtaglig och närvarande. Det är ett misslyckande som uppstått till följd av många olika anledningar – men en av dem har varit att de utsatta och särskilt utsatta områdena har fått bära en oproportionell och orimlig del av stadens samlade flyktingmottagande.

Socialdemokraterna har, sedan tillträdet vid regeringsmakten, genomfört en omläggning av svensk invandringspolitik. Regeringen har anpassat migrationslagstiftningen till europeisk miniminivå och vidtagit flera åtgärder vars primära syfte varit att säkra hållbarheten i mottagandesystemet genom att minska söktrycket till Sverige. Efter att ha

erbjudit ett hem och en tillflyktsort åt ett mycket stort antal människor under många år har Sverige nu återgått till samma reglerade invandring som i regel varit gällande under landets moderna historia. Sverige erbjuder fortfarande solidariskt stöd åt människor i nöd, men på ett sätt som går att kombinera med integration och jämlika levnadsvillkor för de som anländer.

Under våren 2021 presenterade regeringen den nya migrationslagstiftningen som är planerad att ersätta den tillfälliga lag som gällt sedan sommaren 2016. Enligt riksdagspartiernas representanter tycks det finnas majoritet för varje enskild del av lagen. Men eftersom vissa migrationssystem inte har omfattats av migrationskommitténs arbete, och därmed inte uppdaterats efter omvärldsförutsättningar och praktiska problem, kommer Göteborgs utsatta och särskilt utsatta områden även fortsatt bära en hög andel av den samlade migrationen: den segregande EBO-lagen och den låglönedominerade arbetskraftsinvandringen, som både lider av brist på kontroll och medverkar till såväl trångboddhet som andra sociala problem, innebär att förorternas invånare fortsatt får bära en orimlig börda. Även om bosättningslagen berör en viss andel av det totala antalet invandrare innebär den en unik chans för kommunerna att omfördela inom sitt geografiska område på ett sätt som gynnar jämlikheten.

Det skevt fördelade mottagandet spär på de segregande processer som hotar sammanhållningen och jämlikheten i Göteborg. Segregerade områden, i bemärkelsen att utrikesfödda utgör en majoritetsandel av befolkningen, lider av relativt hög arbetslöshet och lägre tillit till samhällsinstitutioner. Amandakommissionen har bekräftat att hedersförtryck, klanstrukturer, gängkriminalitet och extremism växer i ojämlikhetens kölvatten. Integrationen omöjliggörs om inte barn kan lära sig det svenska språket i skolan, vilket blir mycket svårt när svenska är sällsynt som modersmål på många skolor i de särskilt utsatta och utsatta områdena. Flera av landets fattigaste adresser finns i samma områden. I dagsläget styrs Göteborg av en konstellation som står passiva inför den växande segregationen; där det krävs sociala reformer och utbyggnad av såväl offentlig service som bostäder har man valt ideologiska utförsäljningar och sänkta ambitioner för bostadsbyggnationen. För oss socialdemokrater är det uppenbart att segregationen spär på klasskiktningen och ojämlikheten. Problemen måste bemötas med en social och omfattande bostadspolitik, välfärd, sysselsättning, en starkare ordningsmakt, och civilsamhälleligt engagemang – men också genom en mer rättvist fördelad invandring, som ger människor en chans till verklig integration.

Den nya migrationslagstiftningen innebär att Göteborg får möjlighet att, med relativt stor säkerhet och med god framförhållning, kan planera för hur det begränsade antal nyanlända som fortsatt kommer att anvisas hit ska kunna integreras på bästa sätt. Under överskådlig tid beräknas bara par hundra människor per år anlända, vilket ligger inom spannet för vad som är rimligt och proportionellt givet stadens situation. För att bryta segregationens mönster är det nödvändigt att det minskade antalet nyanlända fördelas på ett mer hållbart sätt, med ett särskilt fokus på att stötta barnfamiljer till integration, sysselsättning och studiemöjligheter – samtidigt som trycket på redan utsatta och språksvaga skolor minskar.

I framtiden föreslår vi därför att inga nyanlända barnfamiljer anvisas bosättning i ett särskilt utsatt eller utsatt område. Barnfamiljer ska erbjudas treåriga kontrakt med möjlighet till förlängning av temporära kontrakt om vårdnadshavare av socialtjänsten bedöms uppfylla motprestationskrav genom arbete och/eller studier, vilket går i linje med det svenska socialförsäkringssystemets betoning på både rättigheter och skyldigheter. Samtliga bostadskontrakt till andra än barnfamiljer ska vara av kortsiktig karaktär och aldrig löpa mer än två år. Om stöd krävs efter detta bör dessa individer vända sig till socialtjänsten för individuell och behovsprövad bedömning. Sammantaget menar vi att dessa åtgärder innebär att Göteborg kan upprätta långsiktigt hållbara villkor för nyanlända som anvisas genom bosättningslagen – villkor som inte sticker ut vid jämförelse med andra kommuner, premierar barnens integration, uppfattas folkligt legitima och går i linje med svensk välfärdstradition.

Jonas Attenius (S)

Robert Hammarstrand (S)

Amalia Rud Pedersen (S)

Yttrande över motion av Jonas Attenius (S), Robert Hammarstrand (S) och Amalia Rud Pedersen (S) om långsiktigt hållbara villkor för mottagandet av anvisade nyanlända

§ 242, 3400/21

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar i enlighet med yrkande från D, KD, M, L:

1. Fastighetsnämnden avstyrker motionen.
2. Yrkandet översänds till kommunstyrelsen som fastighetsnämndens yttrande över motionen.
3. Fastighetsnämndens protokoll förklaras omedelbart justerat.

Tidigare behandling

Bordlagt 2021-09-20, § 212

Handlingar

Fastighetskontorets tjänsteutlåtande 2021-09-20

Yrkande D, KD, M, L den 2021-10-15

Yrkanden

Robert Hammarstrand (S) yrkar bifall till motionen

Mats Ahdrian (KD) yrkar bifall till yrkande från D, KD, M, L

Bobbo Malmström (V) och Thomas Larsson (MP) yrkar bifall till kontorets förslag.

Propositionsordning

Ordföranden Mats Ahdrian meddelar att sitt eget yrkande är huvudförslag.

Nämnden godkänner följande propositionsordning

- a) proposition på Robert Hammarstrands yrkande och Bobbo Malmströms yrkande för att utse motförslag till huvudförslaget
- b) proposition på Mats Ahdrians yrkande och det yrkande som fastighetsnämnden utser till motförslag

Ordföranden Mats Ahdrian ställer proposition på yrkandena enligt punkt a) och finner att nämnden beslutat att utse Robert Hammarstrands yrkande till motförslag.

Ordföranden ställer härefter proposition på yrkandena enligt punkt b) och finner att nämnden antagit Mats Ahdrians yrkande.

Reservationer

Robert Hammarstrand (S) och Sven Carlsson (S) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Bobbo Malmström (V) och Thomas Larsson (MP) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Justering

Denna paragraf förklaras omedelbart justerad.

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Dag för justering

2021-10-18

Vid protokollet

Sekreterare

Sirpa Bernhardsson

Ordförande

Mats Ahdrian

Justerande

Thomas Larsson

Yrkande angående – Yttrande över motion av Jonas Attenius(S), Robert Hammarstrand (S) och Amalia Rud Pedersen (S) om långsiktigt hållbara villkor för mottagandet av anvisade nyanlända

Förslag till beslut

I fastighetsnämnden:

1. Fastighetsnämnden avstyrker motionen.
2. Yrkandet översänds till kommunstyrelsens som fastighetsnämnden yttrande över motionen.
3. Fastighetsnämndens protokoll förklaras omedelbart justerat.

Sedan Bosättningslagen (BoL) trädde i kraft i början av 2016 har staden arbetat aktivt och avsatt betydande resurser för att bygga upp en process för att hantera anvisningarna och för att få tillgång till boenden för målgruppen. Arbetet har inneburit en god geografisk spridning av de nyanlända i hela staden och är ett etablerat arbetssätt. Så sent som oktober 2019 fastslog nämnden med bred majoritet att barnfamiljers hyreskontrakt kan förlängas med ytterligare ett år för dem som inte lyckats ordna ett eget boende. För vuxenhushållen medgavs ingen förlängning. Det fattades även beslut om att förvaltningen i samarbete med socialförvaltningarna aktivt skulle bistå dem som sagts upp för att ge dem stöd till att hitta eget boende. Förvaltningen fick även i uppdrag att dels kvartalsvis redovisa för nämnden hur arbetet fortgår, dels återkomma till nämnden med en redogörelse om förutsättningarna att hjälpa de boende i genomgångsbostäder att hitta nya boenden ur ett organisations- och resursperspektiv.

Den initiala boendecoachningen har sedan dess förstärkts och föreslås förstärkas ytterligare under 2022. För att motverka att barnfamiljer hamnar i akut hemlöshet har även ett projekt startats som innebär att socialtjänsten har möjlighet att nominera barnfamiljer till fastighetskontoret som befinner sig i akut hemlöshet eller riskerar att hamna i akut hemlöshet. Det är AB Framtiden, fastighetskontoret och socialförvaltningarna som samarbetar inom projektet som syftar till att barn inte ska hamna i akut hemlöshet. Detta upplägg är också i linje med det beslut en enig fastighetsnämnd fattade i december 2019 då förvaltningen fick i uppdrag att i Göteborgs stads plan för hemlöshet beakta den fortsatta samverkan med AB Framtiden och privata hyresvärdar för att kunna förmedla lägenheter till barnfamiljer som är hemlösa eller riskerar hemlöshet.

Nämnden följer även upp arbetet med genomgångsbostäder regelbundet. Ambitionen är att utveckla arbetet ytterligare samt att följa upp och utvärdera. En sådan utvärdering är lämplig att göra efter 2022 vilket är det år då flest barnfamiljer ska flytta ut från sina genomgångsbostäder.

Stadens arbete med det ansvar som åläggs kommunen enligt BoL och arbetet med att minska hemlösheten i Göteborg har under senare år varit framgångsrikt. Arbetet bör som nämnts ovan

utvecklas ytterligare och utvärderas innan ett nytt arbetssätt införs. Inte minst för att säkra långsiktigt hållbara villkor för mottagandet av anvisade nyanlända. Fastighetsnämnden avstyrker därför motionen.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2021-09-20

Diarienummer 3400/21

Handläggare

Thomas Martinsson

Telefon: 031-368 10 29

E-post: thomas.martinsson@fastighet.goteborg.se

Yttrande över motion av Jonas Attenius (S), Robert Hammarstrand (S) och Amalia Rud Pedersen (S) om långsiktigt hållbara villkor för mottagandet av anvisade nyanlända

Förslag till beslut

I Fastighetsnämnden

1. Fastighetsnämnden anser att förslaget gällande modell för bosättning av anvisade nyanlända vad gäller AB Framtiden ska anses besvarad med hänvisning till fastighetskontorets tjänsteutlåtande.
2. Fastighetsnämnden avstyrker förslaget gällande att söka samverkan med privata hyresvärdar i syfte att ta fram en modell enligt motionen med hänvisning till fastighetskontorets tjänsteutlåtande.
3. Fastighetsnämnden avstyrker förslaget om att minska boendetiden till maximalt två respektive tre år med hänvisning till fastighetskontorets tjänsteutlåtande.
4. Tjänsteutlåtandet översänds till kommunstyrelsen som fastighetsnämndens yttrande över motionen.
5. Fastighetsnämndens protokoll förklaras omedelbart justerat.

Sammanfattning

Fastighetskontoret har identifierat risker om boendetiden i genomgångsbostäderna ändras till maximalt två respektive tre år och därför föreslår kontoret att nämnden avstyrker förslaget. Kontoret bedömer att det finns en stor risk att många hushåll inte har lyckats ordna med annan boendelösning inom den nu gällande fyra- till fem årsperioden löpt ut i genomgångsbostäderna. Om boendetiden förkortas till maximalt två respektive tre år ökar den risken eftersom kötiden på Boplats för närvarande är 6,5 år i genomsnitt. Exempel på risker är ökad hemlöshet, försämrade uppväxtvillkor för barn som blir utan bostad, ökade kostnader för köpta boendeplatser och en försvårad integrationsprocess.

Kontoret bedömer även att motionens förslag medför en risk för att trångboddheten ökar när de hushåll som inte lyckats ordna annat stadigvarande boende blir inneboende hos släkt och vänner. Kontoret bedömer därför även att förslaget även skulle medföra att den geografiska segregationen ökar i Göteborg, eftersom kötiderna för bostad är kortade i områden där det redan bor många nyanlända. Det finns också en risk att antalet oriktiga hyresförhållanden ökar.

Trots att den nu gällande kontraktstiden för barnfamiljer är fem år så är det vissa av familjerna som inte lyckas ordna en bostad inför avflyttningen från genomgångsbostaden.

För att motverka att barnfamiljerna hamnar i akut hemlöshet har ett projekt startats som innebär att socialtjänsten har möjlighet att nominera barnfamiljer till fastighetskontoret som befinner sig i akut hemlöshet eller riskerar att hamna i akut hemlöshet. Projektet omfattar barnfamiljer som är placerade i så kallat nödbiståndsboende eller barnfamiljer som ska avflytta från en genomgångsbostad men som inte har ordnat annat boende. Det är AB Framtiden, fastighetskontoret och socialförvaltningarna som samarbetar inom projektet som syftar till att leda till mindre antal barn i akut hemlöshet.

I motionen föreslås även att en modell för bosättning tas fram för att undvika anvisning till utsatta eller särskilt utsatta områden. Fastighetskontoret bedömer att motionens förslag är bra utifrån de aspekter som lyfts i detta tjänsteutlåtande. Förslaget stämmer överens med det etablerade arbetssättet som redan pågår, när det gäller vilka lägenheter som AB Framtidens döttrar erbjuder till denna målgrupp via fastighetskontoret. Därmed bör det förslaget anses besvarat vad gäller AB Framtidens lägenheter. De privata fastighetsägarna lämnar ibland enstaka lägenheter som är belägna i utsatta eller särskilt utsatta områden till målgruppen anvisade nyanlända. I vissa privata fastighetsägares fall så är det enbart i utsatta eller särskilt utsatta områden som deras lägenheter finns.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Det finns en risk att hemlösheten och dess kostnader ökar om den maximala boendetiden i genomgångsbostäderna minskas till maximalt två respektive tre år. Det är bostadsbrist i Göteborg och den genomsnittliga väntetiden på en bostad är i genomsnitt 6,5 år hos Boplats.

En kortare boendetid i genomgångsbostaden innebär troligtvis att fler nyanlända vänder sig till socialtjänsten för att få hjälp med boende. I de fall hushållen ansöker om bistånd hos socialtjänsten görs alltid en prövning i det enskilda ärendet. Utifrån kommunens yttersta ansvar beviljar socialtjänsten i vissa fall boende eller medel till boende i vandrahemsliknade lösningar. Detta gäller främst för barnfamiljer som saknar tak över huvudet. I sammanhanget kan nämnas att dygnspriset för ett fyrbäddsrum på ett vandrarhem för en familj uppgår till cirka 1 000 kronor per dygn, vilket blir cirka 30 000 kronor per månad och cirka 360 000 kronor per år. Motsvarande kostnad för ett ensamhushåll uppgår till cirka 500 kronor per dygn, 15 000 kronor per månad och 180 000 kronor per år.

Det är i dagsläget vanskligt att göra en uppskattning över antalet anvisade hushåll som kan förväntas att söka och beviljas bistånd utifrån kommunens yttersta ansvar. Likaså är det svårt att ange längden på biståndsbeslutet. Utifrån ett ekonomiskt perspektiv konstateras ändå att det handlar om åtskilliga miljoner kronor, vilket ökar stadens samlade kostnader för köpta boenden. Om boendetiden i genomgångsbostäderna minskas till maximalt två respektive tre år är ett troligt scenario att kostnader för köpta boenden ökar.

Utöver kostnader för socialt boende ger hemlöshet upphov till en rad samhällsekonomiska effekter vilka är svåra att kvantifiera. Det kan handla om kostnader för bristande integration och ytterligare insatser från socialtjänsten när problem uppstår som en effekt av hemlöshet.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Att barn behöver flytta och byta bostad, skola och kompisar är särskilt viktigt att beakta utifrån motionens förslag om en kortare boendetid i genomgångsbostaden. För barnen försvåras integrationen i det svenska samhället, vilket ökar risken för utanförskap. Detta motverkar också flera mål inom stadens arbete med en mer Jämlik stad. I förslag till ny hemlöshetsplan 2020–2022 anges att kommunen särskilt ska fokusera på den akuta hemlösheten bland barnfamiljer. Därutöver kan vuxna som saknar bostad få svårigheter med att behålla arbete eller ta sig till arbetet, vilket påverkar möjligheten till en trygg uppväxt för barnen.

I samband med att barnkonventionen är svensk lag sedan 1 januari 2020 är det viktigt att skapa en gemensam förståelse för vad det konkret innebär för barnfamiljer som behöver flytta utan att ha boende ordnat alternativt riskerar avhysas från bostaden och hamna i hemlöshet. Detta kan bland annat innebära att barnen behöver byta skola med visst studieavbrott som följd. Skolintegrationen påverkas också då hushållen som anvisats idag finns relativt jämnt fördelade över staden. Därutöver förväntas fler barnfamiljer att söka hjälp av socialtjänsten.

Sedan Bosättningslagen trädde ikraft år 2016 har den geografiska spridningen av nyanlända i staden ökat. Den mer jämna fördelningen förklaras av att fastighetsägarna, främst allmännyttan, har nyttjat vakanser och erbjuder lägenheter i hela staden. Vid egenbosättning (EBO) märks fortsatt en kraftig koncentration av nyanlända till Angered, Östra Göteborg och Västra Hisingen.

Ett troligt scenario är att den mer jämna fördelning av nyanlända i staden, som blivit fallet när bostadsföretagen erbjudit lägenheter jämnt över staden, påverkas när de boende själva ordnar med bostad efter att avtalstiden löpt ut. Detta beroende på att kötiderna för bostad är kortare i områden där det redan bor många nyanlända.

En trolig effekt är att segregation och trångboddhet ökar när vissa hushåll som inte lyckats ordna annat stadigvarande boende blir inneboende hos släkt och vänner. Det finns även risk att antalet oriktiga hyresförhållanden ökar.

Cirka 20–25 procent av alla hushåll utgörs av ensamstående kvinnor med eller utan barn. Erfarenheter visar att hemlösa kvinnor, särskilt med barn, är en utsatt grupp. Jämställdhetsperspektivet behöver därför, liksom barnperspektivet, beaktas i det fortsatta arbetet.

Bilagor

1. Motion av Jonas Attenius (S), Robert Hammarstrand (S) och Amalia Rud Pedersen (S) om långsiktigt hållbara villkor för mottagandet av anvisade nyanlända

Ärendet

I motionen av Jonas Attenius (S), Robert Hammarstrand (S) och Amalia Rud Pedersen (S) föreslås att fastighetsnämnden får i uppdrag att ta fram en modell som innebär att inga anvisade nyanlända, alternativt inga nyanlända barnfamiljer, anvisas till utsatta eller särskilt utsatta områden. I motionen föreslås även att barnfamiljer ska erbjudas treåriga kontrakt med möjlighet till förlängning och att samtliga bostadskontrakt till andra än barnfamiljer aldrig löpa mer än två år.

Yttrande ska lämnas till kommunstyrelsen senast den 1 oktober 2021.

Beskrivning av ärendet

Från och med den 1 mars 2016 har fastighetskontoret ansvaret för att samordna framtagandet av bostäder för nyanlända hushåll som anvisats enligt bostättningslagen. Uppdraget innebär dels att säkra tillgången på bostäder genom överenskommelser och avtal med bostadsmarknadens parter, dels att hyra ut bostäder i andrahand till målgruppen.

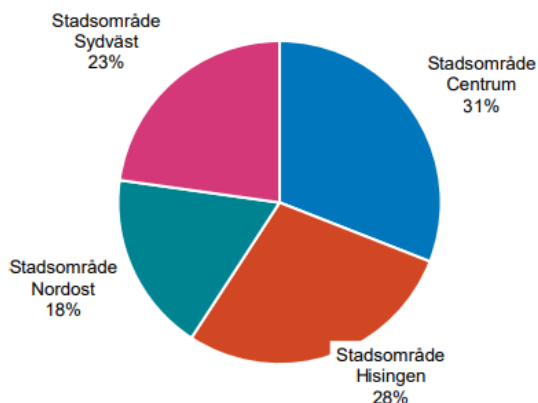
I Göteborg erbjuds nyanlända enligt bostättningslagen ett boende i lägenhet, i så kallad genomgångsbostad, upp till fyra–fem år. Under hyrestiden i genomgångsbostaden är hyresgästen skyldig att aktivt söka annan bostad.

Göteborgs Stad har beslutat att nyanlända som anvisats enligt Bostättningslagen ska bo i genomgångsbostäder under en tidsbegränsad period. Beslutet fattades i kommunstyrelsen den 20 april 2016. Utifrån detta beslut har fastighetskontoret hyrt ut bostäderna under en tidsbegränsad period om fyra år. Därefter har fastighetsnämnden den 21 oktober 2019 beslutat att barnfamiljer får en förlängd boendetid med ytterligare ett år, totalt fem år.

Lägenheten kan inte övertas av hyresgästen. Hushållen kommer inte att erbjudas ny bostad efter boendetiden i genomgångslägenheterna, men kommunen kommer att stödja hushållen att söka på egen hand. Alla anvisade hushåll har uppmanats, i samband med starten av sin boendetid i genomgångslägenhet, att registrera sig på Boplats. Många av hushållen har också uppmanats att söka bostad på andra sätt, till exempel via HomeQ eller direkt hos privata fastighetsägare, hos fastighetsägare i andra kommuner i landet samt att söka bostad i andrahand eller hitta inneboendelösningar i Göteborg.

Antalet kommunmottagna nyanlända i Göteborg uppgår under perioden 2016–2020 till cirka 3 400 personer. För samtliga anvisade personer har kommunen ordnat med bostad utifrån ansvaret som följer av Bostättningslagen. Osäkerheten kring hur landets kommuner ska tolka lagen har varit stor. Generellt kan sägas att tillämpningen varierar stort mellan kommunerna, från eget förstahandshyreskontrakt till tidsbegränsade kontrakt som upphör efter en specificerad tid, och nyanlända hänvisas då till ordinarie bostadsmarknad i hela landet.

Lägenheterna är jämnt fördelade geografiskt över staden och 70 procent av lägenheterna ägs av AB Framtiden, 20 procent av privata bostadsföretag och resterande 10 procent utgörs av övriga objekt som exempelvis temporära bostäder och bostadsrätter som kommunen äger.

Figur 1- Andel förvaldade genomgångsbostäder för nyanlända 2020 fördelat per stadsområde

Syftet med boendecoaching är att minimera riskerna för en ökad akut hemlöshet inför att hyreskontrakten i de så kallade genomgångslägenheterna för anvisade nyanlända löper ut. Fastighetskontoret gör dock bedömningen att ett antal barnfamiljer kommer att behöva hjälp med boende (nödbiståndsboende) via socialtjänsten, vilket också medför ökade kostnader för socialtjänsten.

Utöver boendeteamet finns det olika verksamheter i socialförvaltningarna (till exempel socialtjänsten) som ger boenderådgivning till bostadslösa. Boplats hjälper till med information och registrering för de sökande som har behov av det. Även på goteborg.se finns det viss information på olika språk.

Socialtjänsten har även möjlighet att skicka remiss till fastighetskontoret för de barnfamiljer som inte kan ordna en bostad på egen hand på grund av sociala eller medicinska orsaker.

Under juni 2021 har ett projekt startats som syftar till att minska antalet barn i akut hemlöshet. Projektet innebär att socialtjänsten har möjlighet att nominera barnfamiljer till fastighetskontoret som befinner sig i akut hemlöshet eller riskerar att hamna i akut hemlöshet. Projektet omfattar barnfamiljer som är placerade i så kallat nödbiståndsboende eller barnfamiljer som ska avflytta från en genomgångsbostad men som inte har ordnat annat boende. Det är AB Framtiden, fastighetskontoret och socialförvaltningarna som samarbetar inom projektet som ska leda till mindre antal barn i akut hemlöshet.

Enligt Bostadsmarknadsenkäten 2021 som genomförs av Boverket är det 105 kommuner som erbjuder anvisade nyanlända personer någon form av tillsvidarekontrakt eller förstahandskontrakt i samband med mottagandet eller efter en kortare tid. I 81 kommuner kan tidsbegränsade hyreskontrakt efter en längre tid övergå i, eller följas av, tillsvidarekontrakt eller förstahandskontrakt. Kommunerna i storstadsregionerna har i högre utsträckning än övriga kommuner tidsbegränsade kontrakt som upphör efter en specificerad tid, och nyanlända hänvisas då till ordinarie bostadsmarknad i hela landet.

Förvaltningens bedömning

I motionen föreslås att barnfamiljer ska erbjudas treåriga kontrakt med möjlighet till förlängning av temporära kontrakt om vårdnadshavare av socialtjänsten bedöms uppfylla motprestationskrav genom arbete och/eller studier. Samtliga bostadskontrakt till andra än barnfamiljer ska vara av kortsiktig karaktär och aldrig löpa mer än två år.

Under perioden 2020–2023 kommer fastighetskontoret att säga upp cirka 1 300 hyresavtal, vilket innebär att hushållen måste lämna genomgångsbostaden. Av dessa är cirka 500 barnfamiljer med runt 1 300 barn som ska ordna en annan bostad på egen hand.

I en uppföljning som gjordes i maj 2021 redovisas att cirka 180 vuxnehushåll har sagts upp för avflyttning utifrån att hyresavtalen har löpt ut efter fyra års boendetid. I princip alla avflyttningar har fortlöpt under ordnade förhållanden och i utsatt tid. Av hushållen som avflyttat bor 82 procent kvar i Göteborg. Uppföljning visar också att 84 procent av hushållen inte har lyckats ordna egen bostad. Det finns därför en risk att uppsägningar av nyanlända som bor i genomgångsbostäder kommer att påverka hemlöshetens utveckling i Göteborg. Under juni, juli, augusti och september 2021 har de knappt 70 första barnfamiljerna avflyttat, av dessa hade cirka 50 procent ordnat egen bostad vid avflyttning enligt fastighetskontorets bedömning.

Fastighetskontoret har identifierat risker om boendetiden i genomgångsbostäderna ändras till maximalt två respektive tre år. Det finns en stor risk att många hushåll inte ordnat med annan boendelösning innan fyra till fem årsperioden löpt ut i genomgångsbostäderna. Om boendetiden förkortas till maximalt två respektive tre år så ökar den risken eftersom kötiden på Boplats för närvarande är 6,5 år i genomsnitt. Exempel på risker är ökad hemlöshet, försämrade uppväxtvillkor för barn som blir utan bostad, ökade kostnader för köpta boendeplatser och en försvårad integrationsprocess. För att minimera risken för en ökad akut hemlöshet när hyreskontrakten löper ut har fastighetskontoret och etableringsenheten, som numer är en del av socialförvaltningen i Centrum, inrättat ett mobilt boendeteam som bland annat fokuserar på boenderådgivning för målgruppen.

Fastighetskontoret bedömer att motionens förslag om att minska boendetiden i genomgångsbostäderna till maximalt två respektive tre år riskerar att medföra en ökad segregation eftersom kötiderna för bostad är kortare i områden där det redan bor många nyanlända. Kontoret bedömer även att det finns en risk för ökad trångboddhet när vissa hushåll som inte lyckats ordna annat stadigvarande boende blir inneboende hos släkt och vänner. Det finns också risk att antalet oriktiga hyresförhållanden ökar.

I motionen föreslås även att en modell för bosättning tas fram för att undvika anvisning till utsatta eller särskilt utsatta områden. Fastighetskontoret bedömer att motionens förslag är bra utifrån de aspekter som lyfts i detta tjänsteutlåtande. Förslaget stämmer överens med det etablerade arbetssättet som redan pågår, när det gäller vilka lägenheter som AB Framtidens döttrar erbjuder till denna målgrupp via fastighetskontoret. Därmed bör det förslaget anses besvarat vad gäller AB Framtidens lägenheter. De privata fastighetsägarna lämnar ibland enstaka lägenheter som är belägna i utsatta eller särskilt utsatta områden till målgruppen anvisade nyanlända. I vissa privata fastighetsägares fall så är det enbart i utsatta eller särskilt utsatta områden som deras lägenheter finns.

Fastighetskontoret bedömer att det är troligt att den jämna fördelning av nyanlända i staden, som är ett resultat av att bostadsföretagen erbjudit lägenheter jämnt över staden, påverkas när de boende själva ordnar med bostad efter att avtalstiden löpt ut. Detta beroende på att det finns fler hyresrätter med kortare kötid i de stadsområden som redan har en stor andel utrikesfödda. Motionens förslag om en boendetid om maximalt två respektive tre år kommer troligtvis att öka den geografiska segregationen i Göteborg.

Martin Öbo
Fastighetsdirektör

Marie Persson
Avdelningschef

§ 268 Svar på remiss gällande motion om långsiktigt hållbara villkor för mottagandet av anvisade nyanlända

N164-0898/21

Socialförvaltningen Centrum har 2021-06-03 upprättat ett tjänsteutlåtande i rubricerat ärende.

Tidigare behandling

Socialnämnden Centrum beslutade att bordlägga ärendet vid sammanträdet 2021-09-21.

Yrkanden

Claes Söderling (S) yrkar bifall till yrkande från (S). Se bilaga 1 till protokollet.

Jennifer Merelaid Hankins (V) yrkar bifall till yrkande från (V), (MP), (FI). Se bilaga 2 till protokollet.

Ulf Carlsson (MP) yrkar bifall till yrkande från (V), (MP), (FI).

Masoud Vatankhah (FI) yrkar bifall till yrkande från (V), (MP), (FI).

Kristina Bergman Alme (L) yrkar bifall till yrkande från (M), (L) och (D). Se bilaga 3 till protokollet.

Agneta Kjaerbeck (SD) meddelar att hon avstår från att ta ställning och hänvisar till sitt yttrande från (SD). Se bilaga 4 till protokollet.

Propositionsordning

Ordförande Nina Miskovsky (M) utser yrkandet från (M), (L) och (D) till huvudförslag.

Ordförande Nina Miskovsky (M) ställer därefter yrkandet från (S) mot yrkandet från (V), (MP) och (FI) för att utse ett motförslag och finner att nämnden utser yrkandet från (V), (MP) och (FI) till motförslag.

Omröstning begärs.

Omröstning

Ja avser bifall till att yrkandet från (V), (MP), (FI) ska vara motförslag till huvudförslaget.

Nej avser bifall till yrkandet från (S) ska vara motförslag till huvudförslaget.

Tre ledamöter röstar Ja: Jennifer Merelaid Hankins (V), Ulf Carlsson (MP) och Masoud Vatankhah (MP).

Utdrag ur protokoll nr 10

Sammanträdesdatum: 2021-10-19

Tre ledamöter röstar Nej: Claes Söderling (S), Per Holm (D) och Lisen Kindbom (S).

Fem ledamöter avstår från att rösta: Kristina Bergman Alme (L), Tobias Björk (M), Stefan Persson (M), Agneta Kjaerbeck (SD), Nina Miskovsky (M).

Ordförande Nina Miskovsky (M) bedömer att det förslag som har starkast stöd enligt fördelningen i kommunfullmäktige är yrkandet från (V), (MP) (FI) och att detta utses till motförslag till huvudförslaget.

Ordförande Nina Miskovsky (M) ställer yrkandet från (M), (L) och (D) mot yrkandet från (V), (MP) (FI) och finner att nämnden beslutat i enlighet med yrkandet från (M), (L) och (D).

Beslut

Socialnämnden Centrum avstyrker motionen i sin helhet.

Socialnämnden Centrum översänder yrkandet från (M), (L) och (D) till kommunstyrelsen som nämndens yttrande över motionen.

Socialnämnden Centrum förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Protokollsanteckningar

Agneta Kjaerbeck (SD) inkommer med ett yttrande från SD. Se bilaga 4 till protokollet.

Dag för justering

2021-10-19

Vid protokollet

Sekreterare

Lovisa Varenius

Ordförande

Nina Miskovsky

Justerande

Ulf Carlsson

Yrkande

Socialdemokraterna

2021-10-18

Yrkande angående svar på remiss gällande motion om långsiktigt hållbara villkor för mottagandet av anvisade nyanlända

Det är positivt att vår inriktning om att inga nyanlända skall placeras i utsatta eller särskilt utsatta områden välkomnas. Detta är viktigt, inte minst utifrån ett integrationsperspektiv, både avseende de nyanlända och för de göteborgare som redan bebor dessa områden. Vi konstaterar dock att det finns några frågetecken att lösa ut kring motionen och menar att dessa får behandlas på ett djupare plan på central nivå, där dessa punkter också kommer att besvaras. Vi yrkar därför att motionen skall tillstyrkas i sin helhet.

Yrkande

(Vänsterpartiet, Miljöpartiet, Feministiskt Initiativ)

2021-09-19

Ärende nr 21

Yrkande angående – Svar på remiss gällande motion om långsiktigt hållbara villkor för mottagandet av anvisade nyanlända.

Förslag till beslut

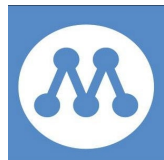
Socialnämnden Centrum avstyrker motionen i sin helhet.

Socialnämnden Centrum översänder tjänsteutlåtandet inklusive ändringar enligt detta yrkande som eget yttrande till Stadsledningskontoret.

Socialnämnden Centrum förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Yrkandet

Förvaltningen skriver i tjänsteutlåtandet att motionärernas syfte är att undvika att nyanlända som anvisas enligt bostättningslagen erbjuds boende i utsatta eller särskilt utsatta områden i Göteborg. Därefter redogör tjänsteutlåtandet för att redan idag så anvisas inte nyanlända till utsatta områden genom den policy som Framtiden AB arbetar efter. Socialnämnden centrums yttrande gällande motionens första förslag bör därför vara att avstyrka. I övrigt instämmer vi i förvaltningens förslag till beslut.

Göteborg 19 oktober 2021
Yrkande (M) (L) (D)
Socialnämnden Centrum
Ärende 15

Yrkande angående ärende 15 – Svar på remiss gällande motion om långsiktigt hållbara villkor för mottagandet av anvisade nyanlända

Förslag till beslut

1. Socialnämnden Centrum avstyrker motionen i sin helhet.
2. Yrkandet översänds till kommunstyrelsens som nämndens yttrande över motionen.
3. Socialnämnden Centrums protokoll förklaras omedelbart justerat.

Sedan Bosättningslagen (BoL) trädde i kraft i början av 2016 har staden arbetat aktivt och avsatt betydande resurser för att bygga upp en process för att hantera anvisningarna och för att få tillgång till boenden för målgruppen. Arbetet har inneburit en god geografisk spridning av de nyanlända i hela staden och är ett etablerat arbetssätt. Så sent som oktober 2019 fastslog Fastighetsnämnden, som äger frågan, att med bred majoritet att möjliggöra förlängning av barnfamiljers hyreskontrakt med ytterligare ett år för dem som inte lyckats ordna ett eget boende. För vuxenhushushållen medgavs ingen förlängning.

Det fattades även beslut om att socialförvaltningarna tillsammans med fastighetsförvaltningen aktivt skulle bistå dem som sagts upp för att ge dem stöd till att hitta eget boende. Fastighetsnämnden gav också sin förvaltning i uppdrag att dels kvartalsvis redovisa för nämnden hur arbetet fortgår, dels återkomma till nämnden med en redogörelse om förutsättningarna att hjälpa de boende i genomgångsbostäder att hitta nya boenden ur ett organisations- och resursperspektiv.

Den initiala boendecoachningen har sedan dess förstärkts och föreslås förstärkas ytterligare under 2022. För att motverka att barnfamiljer hamnar i akut hemlöshet har även ett projekt startats som innebär att socialtjänsten har möjlighet att nominera barnfamiljer till fastighetskontoret som befinner sig i akut hemlöshet eller riskerar att hamna i akut hemlöshet. Det är AB Framtiden, fastighetskontoret och socialförvaltningarna som samarbetar inom projektet som syftar till att barn inte ska hamna i akut hemlöshet. Detta upplägg är också i linje med det beslut en enig fastighetsnämnd fattade i december 2019 då förvaltningen fick i uppdrag att i Göteborgs stads plan för hemlöshet beakta den fortsatta samverkan med AB Framtiden och privata hyresvärdar för att kunna förmedla lägenheter till barnfamiljer som är hemlösa eller riskerar hemlöshet.

Fastighetsnämnden följer även upp arbetet med genomgångsbostäder regelbundet. Ambitionen är att utveckla arbetet ytterligare samt att följa upp och utvärdera. En sådan utvärdering är lämplig att göra efter 2022 vilket är det år då flest barnfamiljer ska flytta ut från sina genomgångsbostäder.

Stadens arbete med det ansvar som åläggs kommunen enligt BoL och arbetet med att minska hemlösheten i Göteborg har under senare år varit framgångsrikt. Arbetet bör som nämnts ovan utvecklas ytterligare och utvärderas innan ett nytt arbetssätt införs. Inte minst för att säkra långsiktigt hållbara villkor för mottagandet av anvisade nyanlända. Socialnämnden Centrum avstyrker därför motionen.

Yttrande

2021-09-17

Ärende nr 21

Yttrande angående – Motion av Jonas Attenius (S), Robert Hammarstrand (S) och Amalia Rud Pedersen (S) om långsiktigt hållbara villkor för mottagandet av anvisade nyanlända

Yttrandet

Om S verkligen hade velat medverka till att genomföra en omläggning av svensk invandringspolitik hade de kunnat rösta för de förslag SD upprepade gånger har lagt till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige som främjar en ansvarsfull invandring.

Istället har S valt att bejaka det skenande och skevt fördelade mottagandet som spär på de segregeringar som hotar sammanhållningen och jämlikheten i Göteborg. Inte en enda gång har S valt att bifalla de förslag vi tar upp i texten nedan. Ej eller våra förslag på begränsad tid för kostnadsfria tolkar, förslag på att införa etableringslån osv.

Vi kommer besvara S motion när den når kommunstyrelsen.

Tills dess påminner vi i nedanstående rader om några få exempel av de konkreta åtgärder vi föreslagit för att få till en ansvarsfull migration:

Sverigedemokraterna har konsekvent både motionerat och yrkat på att hela Göteborg ska undantas från EBO-lagen.

– en lag om eget boende som ger asylsökanden rätt att bosätta sig var de vill med statliga och kommunala bidrag. S har däremot valt att lägga ner sin röst i kommunstyrelsen.

Lagen har inneburit innebär att den som sökt asyl i Sverige får slå sig ned i vilken kommun som helst, om man ordnar ett eget boende, exempelvis hos en vän. Man får också samma rätt till olika ersättningar från Migrationsverket som de asylsökande som bor i Migrationsverkets anläggningsboenden.

S reserverade sig inte ens mot beslutet. Ett undantag från lagen hade givit vår kommun, en välbehövlighet till en flyktingpaus. Konsekvensen har blivit att många asylsökande koncentreras till vissa särskilda områden där deras släktingar och landsmän bor, och där hyran är låg. Det har inneburit ökad segregation, utanförskap och trångboddhet, och en ond cirkel som i slutändan skapar ytterligare problem i form av låg sysselsättning, högt bidragsberoende, bristande utbildning, stor otrygghet, kriminalitet, och så vidare. Vi tycker inte att detta är acceptabelt.

2019 förslag Sverigedemokraterna i en motion att Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda inrättandet av ett återvändningskansli i Göteborgs kommun.

Kansliets primära uppgift skulle vara att hjälpa till med frivillig och human återvandring från kommunens sida, samt utbilda berörd personal inom kommunen. Förslaget har röstats ner av samtliga partier.

Göteborg är idag fullt av människor vars problem vi inte har kapacitet att hantera eller avhjälpa. Göteborg behöver en flyktingpaus. Det är hög tid och en human gärning att vi nu försöker hjälpa de människor hem som inte ser att de har sin framtid i Göteborg.

Återvändarfrågan kommer att utgöra en viktig del av de migrationsströmmar som vi ser i världen. Här behöver staden öka sin kunskap och forma strategier för hur personer som lämnar Sverige av olika skäl kan erbjudas i stöd i samspel med ansvariga myndigheter. Redan idag ser staden en växande problematik kring de personer som väljer att gå under jorden vid ett avslagsbeslut. Utsattheten kring denna grupp är stor både ur ett boende- och försörjningsperspektiv där risken för att bli utnyttjad är stor. En växande grupp som lever under dessa förhållanden riskerar att öka de sociala spänningarna i samhället

2019 förslag Sverigedemokraterna i en motion att ändra stadens uthyrningspolicy av kommunala hyresrätter likt den så kallade Landskronamodellen.

Förslaget röstades ner av övriga partier i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

2013 förändrade Landskrona kommun sin uthyrningspolicy för de kommunala fastighetsbolagen. I stora drag innebär dessa förändringar att personer som lever på försörjningsstöd inte kan flytta till en hyreslägenhet ägt av ett kommunägt fastighetsbolag, bortsett från om de redan idag bor i Landskrona. I Eskilstuna inför man nya regler för det kommunala bostadsbolaget från 2020. Man måste efter det få lön, pension eller studielån för att få hyra i områdena Lagersberg, Brunnsbacken och Fröslunda. Personer utanför staden som uppstår försörjningsstöd får helt enkelt söka sig till en annan kommun.

Göteborg förändrade sin uthyrningspolicy för kommunala fastighetsbolag 2012 till att acceptera försörjningsstöd som inkomst, bostadsbolagen kan dock göra undantag i socialt utsatta områden. Där kan man ge förtur till sökande med förvärvsinkomst upp till 80 % av alla lägenheter. Göteborgs stads kostnad för försörjningsstöd är idag drygt 900 miljoner kronor om året.

Sverigedemokraterna menar därför att lägenheterna som hyrs ut av Göteborgs kommunala fastighetsbolag (likt Landskrona och Eskilstuna) i första hand ska gå till personer med inkomst från arbete, studerande, pensionärer samt personer som idag redan bor i Göteborg.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2021-06-03

Diarienummer N164-0898/21

Handläggare

Helene Holmström, Somita Sabeti

Telefon: 031 - 367 91 62

E-post: somita.sabeti@socialcentrum.goteborg.se

Svar på remiss gällande motion om långsiktigt hållbara villkor för mottagandet av anvisade nyanlända

Förslag till beslut

Socialnämnden Centrum tillstyrker motionens första förslag om att inte anvisa nyanlända till utsatta områden.

Socialnämnden Centrum avstyrker motionens andra förslag om villkor för de temporära kontrakten för hushåll utan barn respektive för hushåll med barn.

Socialnämnden Centrum översänder tjänsteutlåtandet som eget yttrande till Stadsledningskontoret.

Socialnämnden Centrum förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Sammanfattning

Stadsledningskontoret har fått i uppdrag att besvara en motion av Jonas Attenius (S), Robert Hammarstrand (S) och Amalia Rud Pedersen (S) om långsiktigt hållbara villkor för mottagandet av anvisade nyanlända. Socialnämnd Centrum har fått möjlighet att lämna ett remissyttrande på motionen. I motionen redogör motionärerna för villkor för bosättning av anvisade nyanlända i Göteborg. Syftet är att undvika att nyanlända som anvisas enligt boställningslagen erbjuds boende i utsatta eller särskilt utsatta områden i Göteborg. Redan idag så anvisas inte nyanlända till utsatta områden genom den policy som Framtiden AB arbetar efter. Förvaltningen ser positivt på fördelning av ansvar av integrationen utifrån ett jämlikhetsperspektiv och *tillstyrker* därför motionens första förslag. I motionen behandlas även villkor för de temporära kontrakten för hushåll utan barn respektive för hushåll med barn. Idag är boendetiden bestämd till maximalt 4 år för hushåll med endast vuxna och maximalt 5 år för barnfamiljer vilket motionärerna föreslår förkortas till 2 respektive 3 år. Hushåll utan barn erbjuds 2 års bosättning utan möjlighet till förlängning medan barnfamiljer ska erbjudas 3 års kontrakt med möjlighet till förlängning av temporära kontrakt om vårdnadshavare av socialtjänsten bedöms uppfylla motprestationskrav genom arbete och/eller studier. Förvaltningen ser inte att det är förenligt med socialtjänstens uppdrag att möjliggöra förlängning mot uppvisande av konstaterad motpresentation genom arbete/studier för hushåll med barn. Kortsiktiga kontrakt innebär negativa konsekvenser utifrån ett barnrättsperspektiv och förslaget i sin helhet tar inte bostaden som en social rättighet i beaktning. Förvaltningen *avstyrker* därför motionens andra förslag.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Motionens första förslag om att inga nyanlända individer eller nyanlända barnfamiljer ska anvisas bostättning i ett särskilt utsatt eller utsatt område tillämpas redan i dag för de lägenheter AB Framtiden tillhandahåller. Förvaltningen ser inte att detta kommer leda till några extra kostnader.

Motionens andra förslag, att implementera tidsbegränsade villkor för de temporära kontrakten samt ge möjlighet till förlängning efter av socialtjänster konstaterad motpresentation genom arbete/studier, kan komma att innebära ett större kommunalt ansvarstagande och ökade kommunala kostnader. Det kan komma att leda ökade kostnader för handläggning inom socialtjänsten då många hushåll sannolikt inte kommer ha löst sin bostadssituation på egen hand på så kort tid och då ansöker om bistånd från socialtjänsten.

Det finns också en risk för ökade kostnader i de fall bostadskontrakten för de anvisade inte förlängs på grund av att kravet på motprestation inte anses uppfyllt och nödbistånd beviljas. Potentiella kostnader för en bostadslös familj (en familj bestående av 2 vuxna och 3 barn) som beviljas vandrarhemsliknande lösningar uppgår till 36 000 kronor per månad och 432 000 kronor per år.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Motionärerna ämnar skapa långsiktigt hållbara villkor för mottagandet av anvisade nyanlända.

Motionens första förslag syftar till att undvika att nyanlända som anvisas enligt bostättningslagen erbjuds boende i utsatta eller särskilt utsatta områden i Göteborg. Redan idag så anvisas inte nyanlända till utsatta områden genom den policy som Framtiden AB arbetar efter. Förvaltningen delar motionärernas bedömning att detta förslag kan bidra till att minska och motverka segregation och utanförskap. Förvaltningen ser emellertid att det finns en risk att nyanlända vuxna och barnfamiljer kan behöva lösa sin boendesituation genom bostättning i särskilt utsatta eller utsatta områden om förlängning av temporära kontrakt inte beviljas efter 2 respektive 3 år. Den ansträngda bostadssituationen med långa bostadsköer riskerar därför att öka trångboddhet och segregation.

Det andra förslaget i motionen behandlar villkor för de temporära kontrakten vilket i dagsläget är bestämt till maximalt 4 år för hushåll med endast vuxna och maximalt 5 år för barnfamiljer. Detta föreslår motionärerna förkortas till 2 respektive 3 år. Ur ett barnperspektiv är det angeläget att barns rätt till ett tryggt boende och skäliga levnadsförhållanden uppfylls. Enligt en rapport av Länsstyrelsen Stockholm (2020:4) framkommer att tidsbegränsade kontrakt och bristande kvalitet i boendelösningar får konsekvenser på såväl kortare som längre sikt. Nyanlända barnfamiljer är en särskilt utsatt grupp på bostadsmarknaden då många föräldrar och barn har flyttats mellan tillfälliga boenden, både under asyltiden och efter att uppehållstillstånd har beviljats. Enligt rapporten skapar en pressad boendesituation stress och oro, påverkar var nyanlända lägger sin tid, kraft och energi, samt kan leda till ohälsa. Upprepade flyttar kan få negativa konsekvenser kopplat till individens livsvillkor och hälsa på längre sikt när

hemlöshet antingen permanentas eller byts mot arbetslöshet. Det kan också leda till att känslan av sammanhang och samhörighet går förlorad. Enligt Amandakommissionen är en bra fungerande samverkan mellan skola och socialtjänst ofta avgörande för att barn ska få det stöd och den hjälp de har rätt till. Byts en aktör ut finns risken att individer faller mellan stolarna och att viktig kunskap går förlorad.

Rapporten (2020:4) bekräftar även att tidsbegränsade kontrakt, trångboddhet, upprepade uppbrott och ovisshet påverkar trygghet, tillit till samhället och känslan av att vara delaktig samt skapar ohälsa och förstärker utsatthet. Att begränsa boendetiden för barnfamiljer i temporära boenden kan därför försvåra integrationsprocessen och strider då mot bostättningslagens intention om att hjälpa människor till en snabbare etablering i samhället. Förvaltningen bedömer att det är viktigt att beakta frågornas komplexitet och att implementera långsiktiga lösningar som gagnar både individerna och samhället i stort.

Samverkan

Samverkan har skett i förvaltningens samverkansgrupp (FSG) 2021-09-14.

Bilagor

1. Handling 2021 nr 121, Motion av Jonas Attenius (S), Robert Hammarstrand (S) och Amalia Rud Pedersen (S) om långsiktigt hållbara villkor för mottagandet av anvisade nyanlända

Ärendet

Jonas Attenius (S), Robert Hammarstrand (S) och Amalia Rud Pedersen (S), har inkommit med en motion till Kommunfullmäktige om åtgärder för att upprätta långsiktig hållbara villkor för nyanlända som anvisas genom bosättningslagen i Göteborgs Stad. Socialnämnd Centrum har getts möjlighet att lämna ett yttrande på motionen. Yttrandet ska vara Stadsledningskontoret tillhanda senast 2021-10-01.

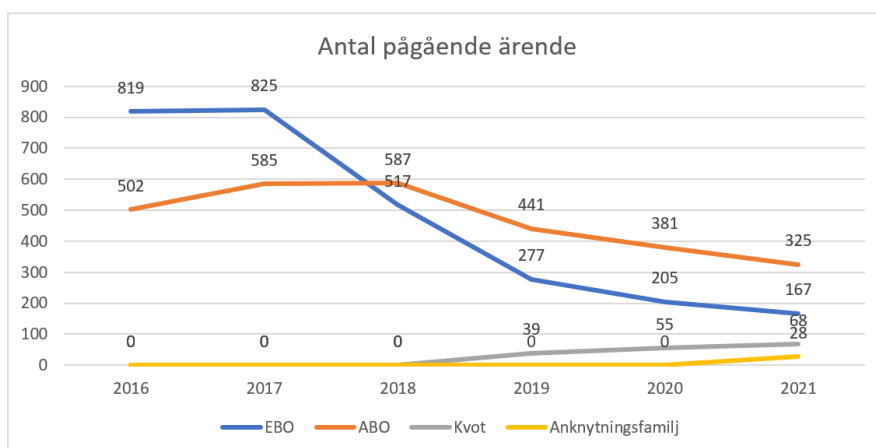
Beskrivning av ärendet

I denna motion redogör motionärerna för villkor för bosättning av anvisade nyanlända i Göteborg. Syftet med motionen är att ta fram långsiktig hållbara villkor för mottagandet av nyanlända i kommunen. En del i motionen handlar om att inga nyanlända ska anvisas till stadens utsatta eller särskilt utsatta området. I motionen behandlas även villkor för de temporära kontrakten för hushåll utan barn respektive för hushåll med barn. Idag är boendetiden bestämd till maximalt 4 år för hushåll med endast vuxna och maximalt 5 år för barnfamiljer vilket motionärerna föreslår förkortas till 2 respektive 3 år. Hushåll utan barn erbjuds 2 års bosättning utan möjlighet till förlängning medan barnfamiljer ska erbjudas 3 års kontrakt med möjlighet till förlängning av temporära kontrakt om bostadssituationen inte kunnat lösas på annat sätt och om vårdnadshavare av socialtjänsten bedöms uppfylla motprestationskrav genom arbete och/eller studier.

Motionärerna föreslår kommunfullmäktige att:

1. Fastighetsnämnden får i uppdrag att, i samverkan med AB Framtiden, ta fram en modell för bosättning av anvisade nyanlända som innebär att ingen anvisas till utsatta eller särskilt utsatta områden. Samverkan ska sökas med privata hyresvärdar.
2. Fastighetsnämnden får i uppdrag att, i samverkan med relevanta nämnder och styrelser, implementera villkor för de temporära kontrakten som medger att hushåll utan barn erbjuds bosättning i maximalt 2 år utan möjlighet till förlängning. För hushåll med barn ska kontrakten löpa under 3 år. Möjlighet till förlängning för hushåll med barn ska finnas efter av socialtjänsten konstaterad motprestation genom arbete och/eller studier.

Bosättningslagen (lag 2016:38 om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning) trädde i kraft den 1 mars 2016. Syftet med lagen är att nyanlända snabbare ska tas emot för bosättning i en kommun, och därmed kunna påbörja etableringen i samhällslivet och på arbetsmarknaden. Under perioden 2016–2020 har Göteborg tagit emot cirka 3 300 personer enligt bosättningslagen vilket motsvarar ca 1 400 hushåll. För 2021 är anvisningstalet 294 personer. Sedan bosättningslagen trädde i kraft har andelen asylsökande och flyktingar som bor i så kallat eget boende i staden stadigt minskat.

Tabellen visar högsta antalet pågående ärenden per år och ärendetyp. Kvot inte statistik på 2016–2018.

Tabellen visar hur mottagandet har förändrats sedan 2016. De som anvisas via bosättningslagen är de som i tabellen benämns ABO, vilket är anvisade som bostad på Migrationsverkets boenden innan kommunplacering, och Kvot, vilket är kvotflyktingar som kommer direkt till kommunen efter anvisning av Migrationsverket.

Förvaltningens bedömning

Socialnämnden Centrum ser positivt på att nyanlända inte ska anvisas till utsatta eller särskilt utsatta områden och *tillstyrker* därför motionens första förslag. Förvaltningen delar motionärernas bedömning om att detta kan bidra till att minska segregation och ojämlikhet och understödja strukturer som möjliggör för fler att få en god start och långsiktigt hållbart liv i Sverige. Redan idag så förmedlas inga bostäder till utsatta eller särskilt utsatta områden till anvisade nyanlända i enighet med Framtidskoncernens policy. Samtidigt ser förvaltningen med oro på att en förkortning av hyrestiden kan leda till att nyanlända vuxna och barnfamiljer i slutändan bosätter sig i utsatta områden. Den ansträngda bostadssituationen med långa bostadsköer riskerar därför att öka trångboddhet och segregation.

Vidare föreslår motionärerna att villkora hyreskontrakten till att begränsas till 2 år utan möjlighet till förlängning för hushåll utan barn samt till 3 år med möjlighet till förlängning mot uppvisande av konstaterad motpresentation genom arbete/studier för hushåll med barn. Förvaltningen bedömer att en förkortning av genomgångslägenheters kontrakt som idag är 4 respektive 5 år inte kommer bidra till långsiktighet och hållbarhet i frågan om integration. En sådan förändring bedöms istället försvåra integrationsprocessen och särskilt utifrån ett barnperspektiv. Förvaltningen ser inte att det är förenligt med socialtjänstens uppdrag att möjliggöra förlängning mot uppvisande av konstaterad motpresentation genom arbete/studier för hushåll med barn. Motprestation finns reglerat inom socialtjänstlagen men endast i förhållande till att utge ekonomiskt bistånd. Genomgångslägenhet via bosättningslagen är inget bistånd enligt socialtjänstlagen. Vidare har inte personer som är anvisade en bostad enligt bosättningslagen med automatik en kontakt med socialtjänsten. Även här är det oklart med vilket lagstöd ett ärende ska öppnas inom socialtjänsten samt vad som ska bedömas och vilken insats som ska beviljas och med vilket lagstöd. Förvaltningen *avstyrker* därför motionens andra förslag.

Socialförvaltningen Centrum

Michael Ivarson
Förvaltningsdirektör

§223 N166-0661/21

Svar på remiss angående motion gällande modell för långsiktigt hållbara villkor för mottagandet av anvisade nyanlända

Beslut

1. Socialnämnden Hisingen tillstyrker motionens första förslag och avstyrker motionens andra förslag samt översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till Stadsledningskontoret.

Viktor Stenlöf (S) deltar inte i handläggningen av detta ärende på grund av jäv.

Ärende

Motionen behandlar anvisning av lägenheter till nyanlända i Göteborg. Syftet är att undvika att nyanlända anvisas och erbjudas boende i utsatta eller särskilt utsatta områden i Göteborg. Motionen behandlar även villkor för de temporära kontrakten. Idag har genomgångslägenheter kontrakt på maximalt 4 respektive 5 år, dessa föreslår motionärerna förkortas till 2 respektive 3 år. För hushåll utan barn ska inte möjlighet till förlängning erbjudas och för hushåll med barn ska det finnas möjlighet till förlängning efter av socialtjänsten konstaterad motpresentation genom arbete/studier. Motionärerna föreslår Kommunfullmäktige att:

1. Fastighetsnämnden får i uppdrag att, i samverkan med AB Framtiden, i första hand ta fram en modell för bosättning av anvisade nyanlända som innebär att ingen anvisas till utsatta eller särskilt utsatta områden. I andra hand ska en modell tas fram som innebär att inga nyanlända barnfamiljer anvisas till utsatta eller särskilt utsatta områden. Samverkan ska sökas med privata hyresvärdar.

2. Fastighetsnämnden får i uppdrag att, i samverkan med relevanta nämnder och styrelser, implementera villkor för de temporära kontrakten som medger att hushåll utan barn erbjuds bosättning i maximalt två (2) år utan möjlighet till förlängning. För hushåll med barn ska kontrakten löpa under tre (3) år. Möjlighet till förlängning för hushåll med barn ska finnas efter av socialtjänsten konstaterad motprestation genom arbete och/eller studier.

Handlingar

1. Motion av Jonas Attenius (S), Robert Hammarstrand (S) och Amalia Rud Pedersen (S) om långsiktigt hållbara villkor för mottagandet av anvisade nyanlända, daterat 2021-06-03
2. Tjänsteutlåtande, daterat 2021-06-08

Utdrag ur protokoll

Sammanträdesdatum: 2021-09-21

Yrkanden

Salam Kaskas (S) yrkar bifall på motionens båda förslag, att båda att-satserna bifalles.

Sara Carlsson Hägglund (V) yrkar bifall på förvaltningens tjänsteutlåtande.

Propositionsordning

Ordförande Simona Mohamsson (L) ställer proposition på bifall respektive avslag på förvaltningens tjänsteutlåtande. Ordförande finner att nämnden beslutar att bifall förvaltningens tjänsteutlåtande. Ingen omröstning begärs.

Protokollsanteckningar

1. Birgitta Thörn (SD) lämnar yttrande från SD till protokollet enligt bilaga 4.
2. Viktor Stenlöf (S) lämnar yttrande från S till protokollet enligt bilaga 5.

Protokollsutdrag skickas till

Ärendet expedieras till Stadsledningskontoret dnr 0821/21

Dag för justering

2021-09-29

Vid protokollet

Sekreterare

Tea Aracic

Ordförande

Simona Mohamsson (L)

Justerande

Sara Carlsson Hägglund (V)

Yttrande

2021-09-21

Ärende nr 13

Yttrande angående – Motion av Jonas Attenius (S), Robert Hammarstrand (S) och Amalia Rud Pedersen (S) om långsiktigt hållbara villkor för mottagandet av anvisade nyanlända

Yttrandet

Om S verkligen hade velat medverka till att genomföra en omläggning av svensk invandringspolitik hade de kunnat rösta för de förslag SD upprepade gånger har lagt i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige, yrkanden som främjar en ansvarsfull invandring.

Istället har S valt att bejaka ett ansvarslost mottagande som spär på en ökande segregation, vilket hotar sammanhållningen och jämlikheten i Göteborg. Inte en enda gång har S valt att bifalla de förslag vi tar upp i nedanstående punkter. Dessutom har de röstat ner flera andra förslag såsom en begränsad tid för att få nyttja kostnadsfri tolk, förslag på att införa etableringslån osv.

Vi kommer besvara S motion när den når kommunstyrelsen.

Tills dess påminner vi S om några få konkreta åtgärder vi föreslagit för att få till en ansvarsfull migration:

- **Sverigedemokraterna har konsekvent både motionerat och yrkat på att hela Göteborg ska undantas från EBO-lagen.**

– en lag om eget boende som ger asylsökanden rätt att bosätta sig var de vill med statliga och kommunala bidrag. S har däremot valt att lägga ner sin röst i kommunstyrelsen.

Lagen har inneburit innebär att den som sökt asyl i Sverige får slå sig ned i vilken kommun som helst, om man ordnar ett eget boende, exempelvis hos en vän. Man får också samma rätt till olika ersättningar från Migrationsverket som de asylsökande som bor i Migrationsverkets anläggningsboenden.

S reserverade sig inte ens mot beslutet. Ett undantag från lagen hade givit vår kommun, en välbehövlighet till en flyktingpaus. Konsekvensen har blivit att många asylsökande koncentreras till vissa särskilda områden där deras släktingar och landsmän bor, och där hyran är låg. Det har inneburit ökad segregation, utanförskap och trångboddhet, och en ond cirkel som i slutändan skapar ytterligare problem i form av låg sysselsättning, högt bidragsberoende, bristande utbildning, stor otrygghet, kriminalitet, och så vidare. Vi tycker inte att detta är acceptabelt.

- **2019 förslag Sverigedemokraterna i en motion att Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda inrättandet av ett återvandringskansli i Göteborgs kommun.**

Kansliets primära uppgift skulle vara att hjälpa till med frivillig och human återvandring från kommunens sida, samt utbilda berörd personal inom kommunen. Förslaget har röstats ner av samtliga partier.

Göteborg är idag fullt av människor vars problem vi inte har kapacitet att hantera eller avhjälpa. Göteborg behöver en flyktingpaus. Det är hög tid och en human gärning att vi nu försöker hjälpa de människor hem som inte ser att de har sin framtid i Göteborg.

Återvändarfrågan kommer att utgöra en viktig del av de migrationsströmmar som vi ser i världen. Här behöver staden öka sin kunskap och forma strategier för hur personer som lämnar Sverige av olika skäl kan erbjudas i stöd i samspel med ansvariga myndigheter. Redan idag ser staden en växande problematik kring de personer som väljer att gå under jorden vid ett avslagsbeslut. Utsattheten kring denna grupp är stor både ur ett boende- och försörjningsperspektiv där risken för att bli utnyttjad är stor. En växande grupp som lever under dessa förhållanden riskerar att öka de sociala spänningarna i samhället

- **2019 föreslog Sverigedemokraterna i en motion att ändra stadens uthyrningspolicy av kommunala hyresrätter likt den så kallade Landskronamodellen.**

Förslaget röstades ner av övriga partier i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

2013 förändrade Landskrona kommun sin uthyrningspolicy för de kommunala fastighetsbolagen. I stora drag innebär dessa förändringar att personer som lever på försörjningsstöd inte kan flytta till en hyreslägenhet ägt av ett kommunägt fastighetsbolag, bortsett från om de redan idag bor i Landskrona. I Eskilstuna inför man nya regler för det kommunala bostadsbolaget från 2020. Man måste efter det få lön, pension eller studielån för att få hyra i områdena Lagersberg, Brunnsbacken och Fröslunda. Personer utanför staden som uppbär försörjningsstöd får helt enkelt söka sig till en annan kommun.

Göteborg förändrade sin uthyrningspolicy för kommunala fastighetsbolag 2012 till att acceptera försörjningsstöd som inkomst, bostadsbolagen kan dock göra undantag i socialt utsatta områden. Där kan man ge förtur till sökande med förvärvsinkomst upp till 80 % av alla lägenheter. Göteborgs stads kostnad för försörjningsstöd är idag drygt 900 miljoner kronor om året.

Sverigedemokraterna menar därför att lägenheterna som hyrs ut av Göteborgs kommunala fastighetsbolag (likt Landskrona och Eskilstuna) i första hand ska gå till personer med inkomst från arbete, studerande, pensionärer samt personer som idag redan bor i Göteborg.

Birgitta Thörn
Tjänstgörande Ersättare

Yttrande

Socialdemokraterna

2021-09-21

Yttrande angående svar på remiss gällande motion om långsiktigt hållbara villkor för mottagandet av anvisade nyanlända

Det är positivt att vår inriktning om att inga nyanlända skall placeras i utsatta eller särskilt utsatta områden välkomnas. Detta är viktigt, inte minst utifrån ett integrationsperspektiv, både avseende de nyanlända och för de göteborgare som redan bebor dessa områden. Vi konstaterar dock att det finns några frågetecken att lösa ut kring motionen och menar att dessa får behandlas på ett djupare plan på central nivå, där dessa punkter också kommer att besvaras. Vi yrkar därför bifall till motionen i sin helhet.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2021-06-08

Diarienummer N166-0661/21

Handläggare: Hussein Al-Zubaidi och Beatrice Klein

Telefon: 031-366 80 34, 073-396 81 02

E-post: Hussein.al-zubaidi@socialhisingen.goteborg.se
Beatrice.klein@socialhisingen.goteborg.se

Svar på remiss angående motion gällande modell för långsiktigt hållbara villkor för mottagandet av anvisade nyanlända, SLK dnr 0821/21

Förslag till beslut

1. Socialnämnden Hisingen tillstyrker motionens första förslag och avstyrker motionens andra förslag samt översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till Stadsledningskontoret.

Sammanfattning

Motion av Jonas Attenius (S), Robert Hammarstrand (S) och Amalia Rud Pedersen (S) - Långsiktigt hållbara villkor för mottagande av anvisade nyanlända har skickats till socialnämnden Hisingen den 3 juni 2021 för remissyttrande.

Motionen behandlar anvisning av lägenheter till nyanlända i Göteborg. Syftet är att undvika att nyanlända anvisas till boende i utsatta eller särskilt utsatta områden i Göteborg. Motionen behandlar även villkor för de temporära kontrakten.

Idag har genomgångslägenheter kontrakt på maximalt 4 respektive 5 år, dessa föreslår motionärerna förkortas till 2 respektive 3 år. För hushåll utan barn ska inte möjlighet till förlängning erbjudas och för hushåll med barn ska det finnas möjlighet till förlängning efter av socialtjänsten konstaterad motpresentation genom arbete/studier.

Motionärerna föreslår Kommunfullmäktige att:

1. *Fastighetsnämnden får i uppdrag att, i samverkan med AB Framtiden, i första hand ta fram en modell för bosättning av anvisade nyanlända som innebär att ingen anvisas till utsatta eller särskilt utsatta områden. I andra hand ska en modell tas fram som innebär att inga nyanlända barnfamiljer anvisas till utsatta eller särskilt utsatta områden. Samverkan ska sökas med privata hyresvärdar.*
2. *Fastighetsnämnden får i uppdrag att, i samverkan med relevanta nämnder och styrelser, implementera villkor för de temporära kontrakten som medger att hushåll utan barn erbjuds bosättning i maximalt två (2) år utan möjlighet till förlängning. För hushåll med barn ska kontrakten löpa under tre (3) år. Möjlighet till förlängning för hushåll med barn ska finnas efter av socialtjänsten konstaterad motprestation genom arbete och/eller studier.*

Förvaltningen ser positivt på fördelning av ansvar kopplat till integrationen utifrån ett jämlikhetsperspektiv och *tillstyrker* därför motionens första förslag. Förvaltningen ser inte att motionärernas andra förslag är förenligt med socialtjänstens uppdrag samt ser problem kopplat till långsiktighet och hållbarhet i frågan om integration.

Socialtjänsten ska inte genom myndighetsutövning bedöma en boenderätt. Det är inte förenligt med socialtjänstens uppdrag. Kortsiktiga kontrakt innebär negativa konsekvenser utifrån ett barnrättsperspektiv och förslaget i sin helhet tar inte bostaden som en social rättighet i beaktning. Förvaltningen *avstyrker* därför motionens andra förslag.

Bedömning ur ekonomisk och ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Motionen föreslår två beslut. Det första beslutet implementeras redan i staden utifrån policy från Framtiden AB och förvaltningen ser därför nya konsekvenser utifrån det sociala perspektivet. Det andra förslaget till beslut gäller förändrade villkor för maximal hyrestid för de temporära kontrakten.

Utifrån ett barnperspektiv ser förvaltningen risker kopplat till barns hälsa och sociala miljö. Amandakommissionen, som motionärerna själva hänvisar till, konstaterar att skolan och samverkan utgör en viktig roll kopplat till barns hälsa. Barns möjligheter av samhällelig och vuxen närvaro försämras vid påtvingad förflyttning. Ska barn behöva lämna sin livsmiljö flera gånger kan detta få negativa konsekvenser kopplat till individens hälsa och känslan av sammanhang försvinner. Familjer med begränsad tid för sitt boende, kan utsättas för ökade svårigheter med etablering i samhället och bidra till minskad motivation för en pågående integration.

Förvaltningen vill också understryka att huruvida en nyanländ har möjlighet att etablera sig i Sverige är kopplat till fler och delvis andra aspekter än geografisk placering. Förvaltningen delar motionärernas bild med vikten av att arbeta med sociala frågor utifrån ett jämlikhetsperspektiv. Förvaltningen delar inte motionärernas slutsats och förslag. Det är viktigt att i förslagen vara noggrann med att beakta komplexiteten i dessa frågor och inte dra förenklade slutsatser kopplat till en specifik grupp i samhället.

Motionärerna ämnar skapa långsiktigt hållbara villkor för mottagandet av nyanlända. Det innebär att arbeta i linje med socialnämndens reglemente, förstå gruppens levnadsvillkor och kunna erbjuda stöd, service som understödjer god och långsiktig etablering. Den geografiska placeringen behöver tillhandahålla nödvändig service för att öka möjligheterna till god etablering och integrering. Förvaltningen ser gärna att Framtiden AB arbetar för att kunna erbjuda centrala och attraktiva boenden för gruppen nyanlända.

Samverkan

Information i förvaltningens samverkansgrupp (FSG) 2021-09-14.

Bilagor

1. Motion av Jonas Attenius (S), Robert Hammarstrand (S) och Amalia Rud Pedersen (S) om långsiktigt hållbara villkor för mottagandet av anvisade nyanlända, daterat 2021-06-03

Ärendet

Motion av Jonas Attenius (S), Robert Hammarstrand (S) och Amalia Rud Pedersen (S) - Långsiktigt hållbara villkor för mottagande av anvisade nyanlända (Stadsledningskontoret dnr 0821/21) har skickats till socialnämnden Hisingen för remissyttrande med svarsdatum senast den 1 oktober 2021.

Beskrivning av ärendet

Motionen behandlar anvisning av lägenheter till nyanlända i Göteborg. Syftet är att undvika att nyanlända anvisas och erbjudas boende i utsatta eller särskilt utsatta områden i Göteborg. Motionen behandlar även villkor för de temporära kontrakten. Idag har genomgångslägenheter kontrakt på maximalt 4 respektive 5 år, dessa föreslår motionärerna förkortas till 2 respektive 3 år. För hushåll utan barn ska inte möjlighet till förlängning erbjudas och för hushåll med barn ska det finnas möjlighet till förlängning efter av socialtjänsten konstaterad motpresentation genom arbete/studier.

Motionärerna föreslår Kommunfullmäktige att:

- 1. Fastighetsnämnden får i uppdrag att, i samverkan med AB Framtiden, i första hand ta fram en modell för bosättning av anvisade nyanlända som innebär att ingen anvisas till utsatta eller särskilt utsatta områden. I andra hand ska en modell tas fram som innebär att inga nyanlända barnfamiljer anvisas till utsatta eller särskilt utsatta områden. Samverkan ska sökas med privata hyresvärdar.*
- 2. Fastighetsnämnden får i uppdrag att, i samverkan med relevanta nämnder och styrelser, implementera villkor för de temporära kontrakten som medger att hushåll utan barn erbjuds bosättning i maximalt två (2) år utan möjlighet till förlängning. För hushåll med barn ska kontrakten löpa under tre (3) år. Möjlighet till förlängning för hushåll med barn ska finnas efter av socialtjänsten konstaterad motprestation genom arbete och/eller studier.*

Motionärerna kopplar samman att nyanlända bor i utsatta eller särskilt utsatta områden med olika samhällsliga problem motsvarande: jämlikhet, trångboddhet, gängkriminalitet, extremism och segregation. Motionärerna beskriver att det är ett skevt fördelat mottagande idag, vilket inverkar på segregering processer i form av att vissa områden har en majoritetsandel utrikesfödda, hög arbetslöshet och lägre tillit till samhällsinstitutioner.

Den skeva fördelningen innebär att vissa delar av kommunen bär en oproportionerligt stor börda för integrationen i Göteborg. Motionärerna ser både svårigheter och möjligheter med dagens lagstiftning kring migration och integration kopplat till boendesituationen, exempelvis eget boende. Genom att säkerställa att anvisning enligt bosättningslånen inte sker till utsatta eller särskilt utsatta områden, menar motionärerna att det är ett steg i att bryta dessa samhällsliga problem och långsiktigt ta ansvar.

Bostadsbrist och aktörers samverkan

Bostadsförsörjningen är en kommunal angelägenhet och ska hanteras genom stadens bostadsförsörjningsuppdrag. Det innebär att den strukturella hemlösheten och bostadsförsörjningen behöver bemötas med ökat byggande som möter behovet av bostäder.

Förvaltningen delar ambitionen om att minska ojämlikhet och understödja strukturer som möjliggör för fler att få en god start och långsiktigt hållbart liv i Sverige. Redan idag förmedlas inga bostäder i utsatta eller särskilt utsatta områden till anvisade nyanlända, detta i enighet med hänvisning till policy från Framtiden AB. En ökad samverkan med privata aktörer uppmuntras kopplat till den här frågan.

Vidare föreslår motionärerna att villkora hyreskontrakten genom att begränsas till två år utan möjlighet till förlängning för hushåll utan barn samt till tre år med möjlighet till förlängning mot uppvisande av konstaterad motpresentation genom arbete/studier för hushåll med barn. Förvaltningen bedömer att en förkortning av genomgångslägenheter med kontrakt som idag är 4 respektive 5 år kommer inte att bidra till långsiktighet och hållbarhet i frågan om integration. En sådan förändring bedöms istället försvåra integrationsprocessen och särskilt utifrån ett barnperspektiv. Förvaltningen ser inte heller att detta är förenligt med socialtjänstens uppdrag att möjliggöra förlängning mot uppvisande av konstaterad motpresentation genom arbete/studier för hushåll med barn. Bostadsförmedling är inte en fråga för socialtjänsten att hantera. Förvaltningen *avstyrker* därför motionens andra förslag.

Jämlikhetskommissionen bedömer att det idag råder bostadsbrist i majoriteten av landets kommuner. Det finns ett underskott på bostäder då byggtakten i landet varit låg och ojämn under senaste åren. Mycket av det som har byggts under senare år är inte tillgängligt för låginkomsttagare och antalet hyresrätter per 1 000 invånare har minskat i alla storstäderna. Även om hemlösheten har minskat i staden så har minskningen för Hisingen som stadsområde varit lägre än för staden i sin helhet.

Migrationsverket i sitt remissvar till Jämlikhetskommissionen:

"Få nyanlända har hunnit bli självförsörjande efter etableringstiden eller själva förmått hitta en bostad efter två år. Mottagandet av nyanlända innebär oftast att många kommuner får betydande kostnader för integrationen framför allt i form av försörjningsstöd."

I och med den bostadssituation som råder i Göteborg idag är det inte realistiskt att förvänta sig att dessa hushåll ska ha möjlighet att få ett lämpligt bostadskontrakt i ett icke utsatt område efter två respektive tre år i staden.

Uppföljning tillfälliga kontrakt

Fastighetskontoret följer upp var nyanlända ensamhushåll har flyttat efter att de tillfälliga kontrakten tagit slut. Uppföljningen från juni 2021 visar att efter utflytt sjunker andel boende i Centrum och Sydväst. 68 procent är troligen inneboende, med ytterligare 2-8 personer som finns folkbokförda på samma bostad. 16 procent saknar troligtvis fast bostad. Denna kartläggning speglar rådande svårigheter på bostadsmarknaden. I och med svårigheterna att på kort tid få ett kontrakt i Göteborg riskerar motionärernas andra förslag att leda till att nyanlända i högre utsträckning bosätter sig i utsatta eller särskilt

utsatta områden eller på annat sätt får en ohållbar och ohälsosam boendesituation.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen anser att det enda sättet att arbeta långsiktigt med denna fråga är att erbjuda permanenta kontrakt i icke utsatta områden med goda förutsättningar för etablering. Att socialtjänsten genom myndighetsutövning ska kunna bedöma frågan rörande boenderätt är inte förenligt med socialtjänstens uppdrag. Det ingår inte i socialtjänstens roll att bedöma hushålls boenderätt. Bostaden är en social mänsklig rättighet och socialtjänstens uppdrag är att demokratiskt och solidariskt stödja grupper och individer till ett självständigt liv. Motprestation finns lag reglerat inom socialtjänsten men endast i förhållande till att utge ekonomiskt bistånd. Motionens andra förslag innebär att socialtjänsten får en repressiv roll vilket varken är förenligt med socialtjänstens uppdrag eller understödjer hållbar integration.

Christina Alvelin

Karita Saapunki Björk

Förvaltningsdirektör

Avdelningschef

Remiss - Motion av Jonas Attenius (S), Robert Hammarstrand (S) och Amalia Rud Pedersen (S) - Långsiktigt hållbara villkor för mottagande av anvisade nyanlända, Diarienummer 0821/21

§ 323, N163-1025/21

Ärendet

Jonas Attenius (S), Robert Hammarstrand (S) och Amalia Rud Pedersen (S) har via en motion initierat ärendet om långsiktigt hållbara villkor för mottagande av anvisade nyanlända. I yrkandet skrivs att Göteborg är en delad stad där 84 000 göteborgare lever i ett särskilt utsatt område. De utsatta och särskilt utsatta områdena har fått bära en oproportionell och orimlig del av stadens samlade flyktingmottagande. Åtgärder behövs för att få långsiktigt hållbara villkor för nyanlända som anvisas genom bosättningslagen.

Socialnämnd Nordost har fått ärendet på remiss. Svar på ska lämnas till stadsledningskontoret senast 2021-10-01.

Handling

Förvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2021-06-21.

Yttrande Socialdemokraterna daterat 2021-09-20.

Yttrande Sverigedemokraterna daterat 2021-09-20.

Notering

Pernilla Börjesson (SD) meddelar att hon inte deltar i beslutet med hänvisning till inlämnat yttrande för motivering.

Yrkanden

Shadiye Heydari (S), med instämmande av Gunnar Barrvik (D) yrkar bifall till motionens intentioner.

Peter Mattiasson (M) yrkar för alliansen bifall till tjänsteutlåtandet.

Proposition

Ordföranden ställer proposition på Shadiye Heydaris yrkande om att bifalla motionen och Peter Mattiassons yrkanden att bifalla tjänsteutlåtandet och finner att nämnden beslutat bifalla tjänsteutlåtandet.

Utdrag ur protokoll

Sammanträdesdatum: 2021-09-21

Beslut

1. Socialnämnd Nordost ställer sig bakom motionens intentioner att nå långsiktigt hållbara villkor för mottagande av anvisade nyanlända och tillstyrker förslaget att ingen anvisas till utsatta eller särskilt utsatta områden, i andra hand att inga nyanlända barnfamiljer anvisas till utsatta eller särskilt utsatta områden.
2. Socialnämnd Nordost avstyrker föreslagna villkor för de temporära kontrakten och föreslår vidare utredning.
3. Socialnämnden antar förvaltningens yttrande som sitt eget och översänder detta till Stadsledningskontoret.

Expedieras

Stadsledningskontoret

Dag för justering

2021-09-27

Vid protokollet

Sekreterare

Annika Funkqvist

Ordförande

Kojo Ansah-Pewudie

Justerande

Joel Abrahamsson

Yttrande

Socialdemokraterna

2021-09-20

Yttrande angående svar på remiss gällande motion om långsiktigt hållbara villkor för mottagandet av anvisade nyanlända

Det är positivt att vår inriktning om att inga nyanlända skall placeras i utsatta eller särskilt utsatta områden välkomnas. Detta är viktigt, inte minst utifrån ett integrationsperspektiv, både avseende de nyanlända och för de göteborgare som redan bebor dessa områden. Vi konstaterar dock att det finns några frågetecken att lösa ut kring motionen och menar att dessa får behandlas på ett djupare plan på central nivå, där dessa punkter också kommer att besvaras. Vi yrkar därför bifall till motionen i sin helhet.

Yttrande

Socialdemokraterna

2021-09-20

Yttrande angående svar på remiss gällande motion om långsiktigt hållbara villkor för mottagandet av anvisade nyanlända

Det är positivt att vår inriktning om att inga nyanlända skall placeras i utsatta eller särskilt utsatta områden välkomnas. Detta är viktigt, inte minst utifrån ett integrationsperspektiv, både avseende de nyanlända och för de göteborgare som redan bebor dessa områden. Vi konstaterar dock att det finns några frågetecken att lösa ut kring motionen och menar att dessa får behandlas på ett djupare plan på central nivå, där dessa punkter också kommer att besvaras. Vi yrkar därför bifall till motionen i sin helhet.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2021-06-21

Diarienummer N163-1025/21

Handläggare

Ellen Agernäs, Lisa Klein, Anna Kihlén

Telefon: 031- 365 38 50, 031-365 17 14, 031-365 37 30

E-post: ellen.agernas@socialnordost.goteborg.se

Svar på remiss gällande förslag om långsiktigt hållbara villkor för mottagande av anvisade nyanlända

Förslag till beslut

Socialnämnd Nordost beslutar

1. Socialnämnd Nordost ställer sig bakom motionens intentioner att nå långsiktigt hållbara villkor för mottagande av anvisade nyanlända och tillstyrker förslaget att ingen anvisas till utsatta eller särskilt utsatta områden, i andra hand att inga nyanlända barnfamiljer anvisas till utsatta eller särskilt utsatta områden.
2. Socialnämnd Nordost avstyrker föreslagna villkor för de temporära kontrakten och föreslår vidare utredning.
3. Socialnämnden antar förvaltningens yttrande som sitt eget och översänder detta till Stadsledningskontoret.

Sammanfattning

Jonas Attenius (S), Robert Hammarstrand (S) och Amalia Rud Pedersen (S) har via en motion initierat ärendet om långsiktigt hållbara villkor för mottagande av anvisade nyanlända. I yrkandet skrivs att Göteborg är en delad stad där 84 000 göteborgare lever i ett särskilt utsatt område. De utsatta och särskilt utsatta områdena har fått bära en oproportionell och orimlig del av stadens samlade flyktingmottagande. Åtgärder behövs för att få långsiktigt hållbara villkor för nyanlända som anvisas genom bosättningslagen.

Förslag till beslut i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige är att ingen anvisas till utsatta eller särskilt utsatta områden. I andra hand att inga nyanlända barnfamiljer anvisas till utsatta eller särskilt utsatta områden. Anvisade ska erbjudas temporära kontrakt som medger att hushåll utan barn erbjuds bosättning i maximalt två (2) år utan möjlighet till förlängning. För hushåll med barn ska kontrakten löpa under tre (3) år. Möjlighet till förlängning för hushåll med barn ska finnas efter av socialtjänsten konstaterad motprestation genom arbete och/eller studier.

Svar på remissen ska lämnas till stadsledningskontoret senast 1 oktober 2021.

Förvaltningen ställer sig bakom motionens intentioner och tillstyrker första delen av förslag till beslut om att ingen anvisas till utsatta eller särskilt utsatta områden. I andra hand att inga nyanlända barnfamiljer anvisas till utsatta eller särskilt utsatta områden. Andra delen om föreslagna villkor för de temporära kontrakten avstyrks och vidare utredning föreslås. Genom en faktabaserad utredning med ett tydligt barn- och

integrationsperspektiv kan staden nå intentionen om ett långsiktigt hållbart mottagande av anvisade nyanlända. Förslaget bedöms vidare otydligt i förhållande till socialtjänstens uppdrag och ett förtydligande önskas.

Ärendet

Stadsledningskontoret önskar att socialnämnd Nordost yttrar sig om en remiss gällande långsiktigt hållbara villkor för mottagandet av anvisade nyanlända. Svar på remissen ska lämnas till stadsledningskontoret senast 2021-10-01.

Beskrivning av ärendet

Jonas Attenius (S), Robert Hammarstrand (S) och Amalia Rud Pedersen (S) skriver i sitt yrkande att Göteborg är en delad stad där 84 000 göteborgare lever i ett särskilt utsatt område. I de särskilt utsatta områdena har inkomstnivåer, medellivslängd och sysselsättningsgrad halkat efter. Kriminaliteten är mer utbredd och den sociala utsattheten väsentligt större. Ojämligheten är påtaglig och närvarande. En anledning nämns vara att de utsatta och särskilt utsatta områdena har fått bära en oproportionell och orimlig del av stadens samlade flyktingmottagande.

Under våren 2021 presenterade regeringen den nya migrationslagstiftningen som är planerad att ersätta den tillfälliga lag som gällt sedan sommaren 2016. Den nya migrationslagstiftningen innebär att Göteborg får möjlighet att planera för hur det begränsade antal nyanlända som fortsatt kommer att anvisas till staden ska kunna integreras på bästa sätt. Under överskådlig tid beräknas endast ett par hundra människor per år anlända, vilket bedöms ligga inom spannet för vad som är rimligt och proportionellt givet stadens situation. För att bryta segregationens mönster är det nödvändigt att det minskade antalet nyanlända fördelas på ett mer hållbart sätt, med ett särskilt fokus på att stötta barnfamiljer till integration, sysselsättning och studiemöjligheter, samtidigt som trycket på redan utsatta och språksvaga skolor minskar.

Förslag till beslut i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige är att Fastighetsnämnden får i uppdrag att, i samverkan med AB Framtiden, i första hand ta fram en modell för bosättning av anvisade nyanlända som innebär att ingen anvisas till utsatta eller särskilt utsatta områden. I andra hand ska en modell tas fram som innebär att inga nyanlända barnfamiljer anvisas till utsatta eller särskilt utsatta områden. Samverkan ska sökas med privata hyresvärdar. Därutöver föreslås att fastighetsnämnden får i uppdrag att, i samverkan med relevanta nämnder och styrelser, implementera villkor för de temporära kontrakten som medger att hushåll utan barn erbjuds bosättning i maximalt två (2) år utan möjlighet till förlängning. Om stöd krävs efter två år bör dessa individer vända sig till socialtjänsten för individuell och behovsprövad bedömning. För hushåll med barn ska kontrakten löpa under tre (3) år. Möjlighet till förlängning för hushåll med barn ska finnas efter av socialtjänsten konstaterat motprestation genom arbete och/eller studier. Dessa åtgärder bedöms innebära att Göteborg kan upprätta långsiktigt hållbara villkor för nyanlända som anvisas genom bosättningslagen.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förvaltningen har svårt att göra en bedömning ur ett ekonomiskt perspektiv då förslaget bedöms vara otydligt i förhållande till socialtjänstens uppdrag. I dagsläget är det Fastighetskontoret som sköter kontrakten för genomgångsbostäder och socialförvaltning Nordost har inget särskilt uppdrag kring gruppen anvisade nyanlända.

Motprestationskravet är starkt förknippat med försörjningsstöd och att utreda motprestation hos familjer som är självförsörjande bedöms inte vara förenligt med socialtjänstens uppdrag. Bostadsförmedling är inte en fråga för socialtjänsten att hantera. Om möjligheten till förlängning av kontrakt ska kopplas samman med rätten till bistånd i form av försörjningsstöd, såsom förslaget också går att läsa, saknas incitament för att lyckas med egen försörjning och kostnaderna för förvaltningen skulle kunna öka avsevärt kopplat till gruppen. Här behöver motionen förtydligas för att en bedömning ska kunna göras om de ekonomiska effekterna av förslaget.

Fastighetskontoret arbetar redan idag tillsammans med allmännyttan och privata värdar för att så få lägenheter i utsatta områden som möjligt ingår i beståndet av genomgångsbostäder. Under 2020 hade Nordost lägst andel genomgångsbostäder i staden. Genom att korta ned tiden från 4-5 år till 2-3 år ser förvaltningen en risk att fler av dessa individer och familjer riskerar att hamna i utsatta områden, som inneboende, i oriktiga andrahandskontrakt eller i bostäder med ockerhyra. Förvaltningen ser också en risk att förkortningen av tidsfristen innebär att fler av dessa familjer tvingas till kontakt med socialtjänsten, där detta medför en risk att processen till egen försörjning och eget kontrakt tenderar att bli längre än om individerna själva löser sin situation. Detta kan komma att medföra en betydande ekonomisk påverkan för förvaltningen.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

De föreslagna åtgärderna syftar visserligen till att ge barnfamiljer en längre tidsfrist än övriga anvisade nyanlända att hitta ett eget boende, men innebär att barnfamiljer som idag har fem år på sig att hitta en permanent bostad endast får tre år. Utifrån den ansträngda bostadssituationen i Göteborgs stad i dagsläget är det ett rimligt antagande att en barnfamilj som nyligen etablerat sig i staden efter tre år kommer att ha svårt att hitta ett eget boende, oavsett självförsörjningsgrad, som familjen själva kan klara av ekonomiskt och som i övrigt uppfyller skäligen levnadsnivå för en barnfamilj. Enligt Göteborgs stads bostadsförmedling Boplats AB var den genomsnittliga kötiden för hyreslägenhet i Göteborg under 2020 ungefär sex år och nio månader. Det tar rimligtvis betydligt längre än tre år för en barnfamilj att hitta en ny fast bostad i samma område eller likvärdigt område, där de kan etablera sig efter genomgångsbostaden, vilket skulle vara önskvärt utifrån ett barn- och integrationsperspektiv.

Bosättningslagen är en speciallagstiftning som syftar till att nyanlända snabbare ska tas emot för bosättning i en kommun, och därmed kunna påbörja etableringen i samhällslivet och på arbetsmarknaden. Gruppen anvisade nyanlända har genom Bosättningslagen bedömts vara i behov av särskilt stöd från kommunerna för att kunna etablera sig på bostadsmarknaden. Det står inte något i bosättningslagen om vilken typ av bostäder som kommunerna är skyldiga att tillhandahålla för de nyanlända som ska bosätta sig i kommunen. Lagen anger inte heller längden på de kontrakt som kommunen är skyldig att erbjuda. I ett avgörande om laglighetsprövning enligt kommunallagen från Kammarrätten i Stockholm konstaterar kammarrätten att vad som avses med att ta emot en nyanländ för bosättning i kommunen inte framgår av lagtexten. Vidare konstaterar kammarrätten att även om intentionen är att nyanlända i så stor utsträckning som möjligt ska erbjudas permanenta bostäder så har regeringen valt att inte reglera vilken typ av boende som ska

erbjudas, eftersom man inte vill begränsa flexibiliteten. Det slutliga ställningstagandet i Kammarrättens dom lyder *”Med hänsyn till hur lagen är utformad och det som anges i förarbetena anser kammarrätten att bostättningslagen inte ställer upp något hinder mot att en kommun erbjuder boenden som endast är tillfälliga till nyanlända som anvisas.”* Både i förarbeten och i Regeringens proposition som ligger till grund för lagen framgår att lagstiftarens intention är att permanenta bostäder ska erbjudas i så stor utsträckning som möjligt, särskilt i fråga om barnfamiljer. Permanenta bostäder skulle innebära att barnen får bo kvar i samma område, med samma kompisar, nätverk, skola/förskola vilket skulle uppfylla syftet med lagstiftarens intentioner och vara i linje med barnens bästa utifrån barnkonventionens artikel 3. Med tanke på det ytterst begränsade antalet familjer som förväntas anvisas till Göteborg under kommande år bör möjligheterna för att erbjuda barnfamiljer ett permanent boende beaktas.

Förslaget anger inte hur länge ett tillfälligt kontrakt ska kunna förlängas om motprestationskravet uppfylls efter tre år. Att som barnfamilj inte veta hur länge familjen får lov att bo på en plats, gå i skolan på en plats och om de kompisar som barnen skaffar kommer att finnas kvar i barnets liv skapar otrygghet i en redan utsatt situation. Detta styrks också av en rapport som Länsstyrelsen Stockholm tagit fram där de tittat på *Bostättningslagen kopplat till integration. I rapporten går att läsa att ” Upprepade uppbrott och flyttar, trängsel och långvariga osäkra boendesituationer, med stress och koncentrationssvårigheter som följd, innebär att möjligheterna att fokusera på insatser för att etableras på arbetsmarknaden påverkas. Barnen anses drabbas allra hårdast. Ökade konflikter med familjemedlemmar och svårigheter att fokusera på skolan är exempel på konsekvenser av otrygga och osäkra bostadssituationer för barn.”* (Länsstyrelsen i Stockholm 2020:4 Bostad sist? - Om bostättningslagen och nyanländas boendesituation i Stockholms län, sid 122)

Det finns modeller i 81 kommuner där en omprövning efter ett antal år kan innebära ett tillsvidarekontrakt. Vidare erbjuder 105 kommuner tillsvidarekontrakt redan vid anvisning. Av dessa räknas 13 som storstadskommuner. Ytterligare 56 kommuner erbjuder tidsbegränsade kontrakt som löper tills den nyanlända har etablerat sig på bostadsmarknaden. Förvaltningen hade välkomnat en utredning som ser över möjliga modeller för ett tryggare och mer långsiktigt boende för anvisade nyanlända för att minska segregationen och öka spridningen i staden.

Göteborgs stads nuvarande arbetsätt innebär att vuxenhusåll erbjuds genomgångskontrakt på maximalt fyra år och att barnfamiljer får ytterligare ett år på sig att hitta en egen bostad. Med start i juni i år började de första av drygt 100 familjer som anvisats till Göteborg efter det att bostättningslagen trätt i kraft 2016 lämna sina temporära kontrakt. År 2017 anvisades drygt 1000 personer med uppehållstillstånd till Göteborgs Stad. Det innebär att det finns ett gediget underlag att följa upp för att se var de anvisade personerna tar vägen när kontrakten nu upphör. Stannar de personer som är anvisade till ett utsatt eller särskilt utsatt område kvar? Hur stor andel av de personer och familjer som anvisats till en annan del av Göteborg finner nytt boende i ett utsatt eller särskilt utsatt område? Hur många barnfamiljer har möjlighet att hitta en bostad i det område de blivit placerade i? Hur många barnfamiljer tvingas söka nödbistånd då de inte kunnat säkra ett eget kontrakt? Förvaltningen ser att det behöver finnas ett faktabaserat underlag och att en genomgång behövs för att kunna dra slutsatser om hur det fortsatta arbetet ska

utformas. På så vis kan staden säkerställa den goda intentionen om långsiktigt hållbara villkor för mottagande av anvisade nyanlända.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen ställer sig bakom motionens intentioner och tillstyrker första delen av förslag till beslut om att ingen anvisas till utsatta eller särskilt utsatta områden. I andra hand att inga nyanlända barnfamiljer anvisas till utsatta eller särskilt utsatta områden.

Förvaltningen delar motionens intentioner om att nå långsiktigt hållbara villkor för mottagande av anvisade nyanlända men avstyrker andra delen om föreslagna villkor för de temporära kontrakten och föreslår vidare utredning. Genom att minska tiden för de temporära kontrakten ser förvaltningen snarare en risk i att fler personer riskerar att hamna i ett utsatt eller särskilt utsatt område. Ur ett socialt perspektiv anser förvaltningen med tanke på det ytterst begränsade antalet familjer som förväntas anvisas till Göteborg under kommande år att möjligheterna för att erbjuda barnfamiljer ett permanent boende borde beaktas. Gruppen anvisade nyanlända har genom Bosättningslagen bedömts vara i behov av särskilt stöd från kommunerna för att kunna etablera sig på bostadsmarknaden och genom permanenta kontrakt skulle segregationens mönster kunna brytas och andelen nyanlända fördelas långsiktigt på ett mer hållbart sätt i staden.

Efter fem år med Bosättningslagen finns ett gediget material av kunskap, erfarenheter och data, både inom kommunen och nationellt, som staden bör ta tillvara vid utformandet av nya villkor för de boendekontrakt som erbjuds gruppen anvisade nyanlända. I detta arbete bör barnens perspektiv särskilt beaktas. Genom en faktabaserad utredning kan staden nå intentionen om ett långsiktigt hållbart mottagande av anvisade nyanlända och förvaltningen föreslår vidare utredning.

Förslaget bedöms vidare vara otydligt i förhållande till förvaltningens uppdrag där socialförvaltningen Nordost i dagsläget inte har något särskilt uppdrag kring gruppen anvisade nyanlända och ett förtydligande önskas.

Samverkan

Information om ärendet ges till de fackliga organisationerna vid FSG (förvaltningens samverkansgrupp) den 13 september 2021.

Socialförvaltning Nordost

Gitte Caous
Förvaltningsdirektör

Arne Wiik
Avdelningschef

Karen Alvstad
Avdelningschef

Bilagor

Motion av Jonas Attenius (S), Robert Hammarstrand (S) och Amalia Rud Pedersen (S) -
Långsiktigt hållbara villkor för mottagandet av anvisade nyanlända

Svar på remiss - Motion angående långsiktigt hållbara villkor för mottagande av anvisade nyanlända

§ 233, N165-0356/21

Beslut

1. Socialnämnd Sydväst ställer sig bakom motionens intentioner att nå långsiktigt hållbara villkor för mottagande av anvisade nyanlända och tillstyrker förslaget att ingen anvisas till utsatta eller särskilt utsatta områden, i andra hand att inga nyanlända barnfamiljer anvisas till utsatta eller särskilt utsatta områden.
2. Socialnämnd Sydväst avstyrker föreslagna villkor för de temporära kontrakten och föreslår vidare utredning.
3. Socialnämnd Sydväst översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till kommunstyrelsen.

Markus Lüthje (SD) meddelar att (SD) inte deltar i beslutet med hänvisning till eget yttrande.

Sammanfattning av ärendet

Nämnden har fått tillfälle att yttra sig över motion om långsiktiga villkor för mottagandet av anvisade nyanlända.

Förvaltningen bedömer att bostadsfördelning i mindre segregerade/särskilt utsatta områden kan bidra till att individen engageras i staden genom föreningslivet, grannar, skola och på så sätt integreras familjerna i det svenska samhället. Integration är en viktig källa till självförsörjning, det är också viktigt för identitet och självkänsla. Föräldrar som har arbete, är självförsörjande, studerar eller på annat sätt är integrerade i samhället visar sina barn att man bidrar till samhället och den närmiljö som man befinner sig i är en viktig del av barns fostran till delaktiga samhällsmedborgare.

Förvaltningen vill dock belysa vissa frågor gällande förslaget om förlängning av kontrakt gällande barnfamiljer. Motionens intentioner är att ta fram långsiktiga villkor för mottagandet av anvisade nyanlända och föreslår att ge Fastighetsnämnden i uppdrag att, i samverkan med AB Framtiden, att ta fram en modell för bosättningen av anvisade nyanlända som innebär att ingen anvisas till utsatta eller särskilt utsatta områden. Fastighetsnämnden ska också ges i uppdrag att, i samverkan med relevanta nämnder och styrelser, implementera villkor för de temporära kontrakten som medger att hushåll utan barn erbjuds bosättning maximalt två (2) år utan möjlighet till förlängning. För hushåll med barn ska kontrakten löpa under tre (3) år. Möjlighet till förläning för hushåll med barn ska finnas efter av socialtjänsten konstaterande motprestation genom arbete och/eller studier. Förvaltningen bedömer att detta är oklart och kräver fördjupad utredning.

Utdrag ur protokoll

Sammanträdesdatum: 2021-09-22

Handlingar

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 7 september 2021.

Yrkande daterat 2021-09-22 från (V) och (MP) med instämmande från (FI),
protokollsbilaga 1

Yttrande daterat 2021-09-22 från (S), protokollsbilaga 2.

Yttrande daterat 2021-09-22 från (SD), protokollsbilaga 3.

Yrkanden

Eshag Kia (S) yrkar bifall till motionen och förvaltningens förslag.

Ordföranden Lena Olinder (M) yrkar å alliansens vägnar bifall till förvaltningens förslag.

Christian Larsson (V) yrkar för (V) och (MP) att nämnden avstyrker motionen.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på yrkandena och finner att förvaltningens förslag
bifallits.

Justering

Socialnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Utdrag ur protokoll
Sammanträdesdatum: 2021-09-22

Omröstning

Godkänd propositionsordning:

Ja-röst för bifall till motionen.

Nej-röst för bifall till förvaltningens förslag.

För Ja-propositionen röstar Kjell Larsson (D), Birgitta Jakosjin (L), Sabina Music (C), Robin Lynch (D), Marcus Lühje (SD) och ordförande Lena Olinder (M). (6)

För Nej-propositionen röstar Camilla Widman (S), Christian Larsson (V), Elias Ytterbrink (MP), Eshag Kia (S) och Annica Sjögren (V). (5)

Med sex röster för ordförandes/X X's (pb) yrkande och fem röster för X X's (pb) yrkande beslutar socialnämnden att bifalla ordförandes/X X's (pb) yrkande.

Protokollsanteckning/ar

Reservation/er

X X (pb) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande

Justering

Socialnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Dag för justering

2021-09-22

Vid protokollet

Sekreterare

Åke Ström

Ordförande

Lena Olinder (M)

Justerande

Christian Larsson (V)

2021-09-22

Yrkande från V och Mp med instämmande från Fi

Vi yrkar att nämnden avstyrker motionen.

Vi anser att det problem som motionärerna adresserar är en viktigt fråga att lösa, men att det är fel väg att gå att stoppa anvisningar av vissa utpekade invånargrupper till vissa utpekade bostadsområden.

Det är bra att man håller fast vid målsättningen att vi solidariskt ska sprida flyktningmottagandet över hela staden och motverka en förvärrad segregation. Vi tror dock inte att de korta tider för egen bostadsanskaffning som motionärerna föreslår är realistiska. Istället riskerar vi att få en situation där individer och familjer som etablerat sig i ett område rycks upp och tvingas in i flyttkedjor som leder till andra områden i vår stad. Att dessa flyttkedjor kommer att upphäva motionens ursprungliga integrationstanke beror helt enkelt på att det är kortast kötid i stadens eftersatta områden. Vi hänvisar istället till de förslag som Vänsterpartiet och Miljöpartiet lagt i Fastighetsnämnden som en alternativ modell för ökad integration och för lösning av problematiken kring bosättningslagen.

2021-09-22

Yttrande från (S) angående svar på remiss gällande motion om långsiktigt hållbara villkor för mottagande av anvisade nyanlända

Det är positivt att vår inriktning om att inga nyanlända ska placeras i utsatta eller särskilt utsatta områden välkomnas. Detta är viktigt, inte minst utifrån integrationsperspektiv, både avseende de nyanlända och för de göteborgare som redan bebor dessa områden. Vi konstaterar dock att det finns några frågetecken att lösa kring motionen och menar att dessa få behandlas på ett djupare plan på central nivå, där dessa punkter också kommer att besvaras. Vi yrkar därför bifall till motionen i sin helhet.

Yttrande

2021-09-22

Ärende nr 25

Yttrande angående – Motion av Jonas Attenius (S), Robert Hammarstrand (S) och Amalia Rud Pedersen (S) om långsiktigt hållbara villkor för mottagandet av anvisade nyanlända

Yttrandet

Om S verkligen hade velat medverka till att genomföra en omläggning av svensk invandringspolitik hade de kunnat rösta för de förslag SD upprepade gånger har lagt till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige som främjar en ansvarsfull invandring.

Istället har S valt att bejaka det skenande och skevt fördelade mottagandet som spär på de segregeringar som hotar sammanhållningen och jämlikheten i Göteborg. Inte en enda gång har S valt att bifalla de förslag vi tar upp i texten nedan. Ej eller våra förslag på begränsad tid för kostnadsfria tolkar, förslag på att införa etableringslån osv.

Vi kommer besvara S motion när den når kommunstyrelsen.

Tills dess påminner vi i nedanstående rader om några få exempel av de konkreta åtgärder vi föreslagit för att få till en ansvarsfull migration:

Sverigedemokraterna har konsekvent både motionerat och yrkat på att hela Göteborg ska undantas från EBO-lagen.

– en lag om eget boende som ger asylsökanden rätt att bosätta sig var de vill med statliga och kommunala bidrag. S har däremot valt att lägga ner sin röst i kommunstyrelsen.

Lagen har inneburit innebär att den som sökt asyl i Sverige får slå sig ned i vilken kommun som helst, om man ordnar ett eget boende, exempelvis hos en vän. Man får också samma rätt till olika ersättningar från Migrationsverket som de asylsökande som bor i Migrationsverkets anläggningsboenden.

S reserverade sig inte ens mot beslutet. Ett undantag från lagen hade givit vår kommun, en välbehövlighet till en flyktingpaus. Konsekvensen har blivit att många asylsökande koncentreras till vissa särskilda områden där deras släktingar och landsmän bor, och där hyran är låg. Det har inneburit ökad segregation, utanförskap och trångboddhet, och en ond cirkel som i slutändan skapar ytterligare problem i form av låg sysselsättning, högt bidragsberoende, bristande utbildning, stor otrygghet, kriminalitet, och så vidare. Vi tycker inte att detta är acceptabelt.

2019 förslag Sverigedemokraterna i en motion att Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda inrättandet av ett återvändningskansli i Göteborgs kommun.

Kansliets primära uppgift skulle vara att hjälpa till med frivillig och human återvandring från kommunens sida, samt utbilda berörd personal inom kommunen. Förslaget har röstats ner av samtliga partier.

Göteborg är idag fullt av människor vars problem vi inte har kapacitet att hantera eller avhjälpa. Göteborg behöver en flyktingpaus. Det är hög tid och en human gärning att vi nu försöker hjälpa de människor hem som inte ser att de har sin framtid i Göteborg.

Återvändarfrågan kommer att utgöra en viktig del av de migrationsströmmar som vi ser i världen. Här behöver staden öka sin kunskap och forma strategier för hur personer som lämnar Sverige av olika skäl kan erbjudas i stöd i samspel med ansvariga myndigheter. Redan idag ser staden en växande problematik kring de personer som väljer att gå under jorden vid ett avslagsbeslut. Utsattheten kring denna grupp är stor både ur ett boende- och försörjningsperspektiv där risken för att bli utnyttjad är stor. En växande grupp som lever under dessa förhållanden riskerar att öka de sociala spänningarna i samhället

2019 förslag Sverigedemokraterna i en motion att ändra stadens uthyrningspolicy av kommunala hyresrätter likt den så kallade Landskronamodellen.

Förslaget röstades ner av övriga partier i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

2013 förändrade Landskrona kommun sin uthyrningspolicy för de kommunala fastighetsbolagen. I stora drag innebär dessa förändringar att personer som lever på försörjningsstöd inte kan flytta till en hyreslägenhet ägt av ett kommunägt fastighetsbolag, bortsett från om de redan idag bor i Landskrona. I Eskilstuna inför man nya regler för det kommunala bostadsbolaget från 2020. Man måste efter det få lön, pension eller studielån för att få hyra i områdena Lagersberg, Brunnsbacken och Fröslunda. Personer utanför staden som uppbär försörjningsstöd får helt enkelt söka sig till en annan kommun.

Göteborg förändrade sin uthyrningspolicy för kommunala fastighetsbolag 2012 till att acceptera försörjningsstöd som inkomst, bostadsbolagen kan dock göra undantag i socialt utsatta områden. Där kan man ge förtur till sökande med förvärvsinkomst upp till 80 % av alla lägenheter. Göteborgs stads kostnad för försörjningsstöd är idag drygt 900 miljoner kronor om året.

Sverigedemokraterna menar därför att lägenheterna som hyrs ut av Göteborgs kommunala fastighetsbolag (likt Landskrona och Eskilstuna) i första hand ska gå till personer med inkomst från arbete, studerande, pensionärer samt personer som idag redan bor i Göteborg.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2021-09-07

Diarienummer N165-0356/21

Handläggare

Jörgen Larzon, Robin Akbas

Telefon: 031-365 00 00

E-post: jorgen.larzon@socialsydvast.goteborg.se

Svar på Remiss - Långsiktigt hållbara villkor för mottagande av anvisade nyanlända

Förslag till beslut

I socialnämnd Sydväst

1. Socialnämnd Sydväst ställer sig bakom motionens intentioner att nå långsiktigt hållbara villkor för mottagande av anvisade nyanlända och tillstyrker förslaget att ingen anvisas till utsatta eller särskilt utsatta områden, i andra hand att inga nyanlända barnfamiljer anvisas till utsatta eller särskilt utsatta områden.
2. Socialnämnd Sydväst avstyrker föreslagna villkor för de temporära kontrakten och föreslår vidare utredning.
3. Socialnämnd Sydväst översänder förvaltningens utlåtande såsom eget yttrande till kommunstyrelsen.
4. Beslutet förklaras omedelbart justerat.

Sammanfattning

Nämnden har fått tillfälle att yttra sig över motion om långsiktiga villkor för mottagandet av anvisade nyanlända. Förvaltningen föreslår att socialnämnden tillstyrker motionen.

Förvaltningen bedömer att bostadsfördelning i mindre segregerade/särskilt utsatta områden kan bidra till att individen engageras i staden genom föreningslivet, grannar, skola och på så sätt integreras familjerna i det svenska samhället. Integration är en viktig källa till självförsörjning, det är också viktigt för identitet och självkänsla. Föräldrar som har arbete, är självförsörjande, studerar eller på annat sätt är integrerade i samhället visar sina barn att man bidrar till samhället och den närmiljö som man befinner sig i är en viktig del av barns fostran till delaktiga samhällsmedborgare.

Förvaltningen vill dock belysa vissa frågor gällande förslaget om förlängning av kontrakt gällande barnfamiljer. Motionens intentioner är att ta fram långsiktiga villkor för mottagandet av anvisade nyanlända och föreslår att ge Fastighetsnämnden i uppdrag att, i samverkan med AB Framtiden, att ta fram en modell för bosättningen av anvisade nyanlända som innebär att ingen anvisas till utsatta eller särskilt utsatta områden. Fastighetsnämnden ska också ges i uppdrag att, i samverkan med relevanta nämnder och styrelser, implementera villkor för de temporära kontrakten som medger att hushåll utan barn erbjuds bosättning maximalt två (2) år utan möjlighet till förlängning. För hushåll med barn ska kontrakten löpa under tre (3) år. Möjlighet till förlängning för hushåll med barn ska finnas efter av socialtjänsten konstaterande motprestation genom arbete och/eller studier. Förvaltningen bedömer att detta är oklart och kräver fördjupad utredning.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Fastighetskontoret arbetar redan idag tillsammans med allmännyttan och privata värdar för att så få lägenheter i utsatta områden som möjligt ingår i beståndet av genomgångsbostäder. Genom att korta ned tiden från 4–5 år till 2–3 år ser förvaltningen en risk att fler av dessa individer och familjer riskerar att hamna i utsatta områden, som inneboende, i oriktiga andrahandskontrakt eller i bostäder med oskäligen hyra. Förvaltningen ser också en risk att förkortningen av tidsfristen innebär att fler av dessa familjer tvingas till kontakt med socialtjänsten, där detta medför en risk att processen till egen försörjning och eget kontrakt tenderar att bli längre än om individerna själva löser sin situation. Detta kan komma att medföra en betydande ekonomisk påverkan för förvaltningen.

Ur en ekonomisk dimension så ser nämnden också att det kan bli en ökad kostnad utifrån att det är mer nyproduktion med dyrare hyror och att marknadshyror i regel är dyrare i icke segregerade områdena. Denna utökande kostnad kan försvaras om integrationen påskyndas genom att föräldrarna i större omfattning studerar, har arbete eller på annat sätt blir självförsörjande än om de anvisas lägenheter i utsatta områden samt att barnen genom att vistas i tryggare miljöer, har föräldrar som mår bättre och är mer tillgängligt närvarande kommer utvecklas än mer gynnsamt.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Arbete är en viktig källa till försörjning med det är också viktigt för identitet och självkänsla. Att inkluderas i arbetsliv eller studier innebär att befinna sig i ett socialt sammanhang och ha vardagliga rutiner. Föräldrar som har arbete, är självförsörjande, studerar eller på annat sätt visar sina barn att man bidrar till samhället och den närmiljö som man befinner sig i är en viktig del av barns fostran till delaktiga samhällsmedborgare.

Bostadsfördelning i mindre segregerade/särskilt utsatta områden kan också bidra till att civilsamhället engageras över hela staden genom föreningslivet, grannar, skola och på så sätt integreras de nyanlända familjerna i det svenska samhället.

De föreslagna åtgärderna syftar visserligen till att ge barnfamiljer en längre tidsfrist än övriga anvisade nyanlända att hitta ett eget boende, men innebär att barnfamiljer som idag har fem år på sig att hitta en permanent bostad endast får tre år. Utifrån den ansträngda bostadssituationen i Göteborgs stad i dagsläget är det ett rimligt antagande att en barnfamilj som nyligen etablerat sig i staden efter tre år kommer att ha svårt att hitta ett eget boende, oavsett självförsörjningsgrad, som familjen själva kan klara av ekonomiskt och som i övrigt uppfyller skäligen levnadsnivå för en barnfamilj. Enligt Göteborgs stads bostadsförmedling Boplats AB var den genomsnittliga kötiden för hyreslägenhet i Göteborg under 2020 ungefär sex år och nio månader. Det tar rimligtvis betydligt längre än tre år för en barnfamilj att hitta en ny fast bostad i samma område eller likvärdigt område, där de kan etablera sig efter genomgångsbostaden, vilket skulle vara önskvärt utifrån ett barn- och integrationsperspektiv.

Bosättningslagen är en speciallagstiftning som syftar till att nyanlända snabbare ska tas emot för bosättning i en kommun, och därmed kunna påbörja etableringen i samhällslivet och på arbetsmarknaden. Gruppen anvisade nyanlända har genom Bosättningslagen bedömts vara i behov av särskilt stöd från kommunerna för att kunna etablera sig på bostadsmarknaden. Det står inte något i bosättningslagen om vilken typ av bostäder som kommunerna är skyldiga att tillhandahålla för de nyanlända som ska bosätta sig i kommunen. Lagen anger inte heller längden på de kontrakt som kommunen är skyldig att erbjuda. I ett avgörande om laglighetsprövning enligt kommunallagen från Kammarrätten i Stockholm konstaterar kammarrätten att vad som avses med att ta emot en nyanländ för bosättning i kommunen inte framgår av lagtexten. Vidare konstaterar kammarrätten att även om intentionen är att nyanlända i så stor utsträckning som möjligt ska erbjudas permanenta bostäder så har regeringen valt att inte reglera vilken typ av boende som ska erbjudas, eftersom man inte vill begränsa flexibiliteten. Det slutliga ställningstagandet i Kammarrättens dom lyder *”Med hänsyn till hur lagen är utformad och det som anges i förarbetena anser kammarrätten att bosättningslagen inte ställer upp något hinder mot att en kommun erbjuder boenden som endast är tillfälliga till nyanlända som anvisas.”* Både i förarbeten och i Regeringens proposition som ligger till grund för lagen framgår att lagstiftarens intention är att permanenta bostäder ska erbjudas i så stor utsträckning som möjligt, särskilt i fråga om barnfamiljer. Permanenta bostäder skulle innebära att barnen får bo kvar i samma område, med samma kompisar, nätverk, skola/förskola vilket skulle uppfylla syftet med lagstiftarens intentioner och vara i linje med barnens bästa utifrån barnkonventionens artikel 3. Med tanke på det ytterst begränsade antalet familjer som förväntas anvisas till Göteborg under kommande år bör möjligheterna för att erbjuda barnfamiljer ett permanent boende beaktas.

Samverkan

Information har skett med i FSG den 15 september 2021.

Bilagor

1. Motion om långsiktigt hållbara villkor för mottagandet av anvisade nyanlända

Ärendet

Nämnden har givits tillfälle att yttra sig över den av Jonas Attenius (S), Robert Hammarstrand (S) och Amalia Rud Pedersen (S) lagda motionen om långsiktiga villkor för mottagandet av anvisade nyanlända. Nämnden ska enbart bedöma om den i motionen föreslagna utredningen eller åtgärden bör genomföras och ska alltså inte utifrån motionen vidta de åtgärder som föreslås.

Nämndens yttrande ska vara stadsledningskontoret tillhanda senast den 1 oktober 2021.

Beskrivning av ärendet

Motionen biläggs detta tjänsteutlåtande och förvaltningen redogör under nedanstående rubrik Förvaltningens bedömning för sina synpunkter.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen ställer sig bakom motionens intentioner och tillstyrker första delen av förslag till beslut om att ingen anvisas till utsatta eller särskilt utsatta områden. I andra hand att inga nyanlända barnfamiljer anvisas till utsatta eller särskilt utsatta områden.

Förvaltningen delar motionens intentioner om att nå långsiktigt hållbara villkor för mottagande av anvisade nyanlända men avstyrker andra delen om föreslagna villkor för de temporära kontrakten och föreslår vidare utredning. Genom att minska tiden för de temporära kontrakten ser förvaltningen snarare en risk i att fler personer riskerar att hamna i ett utsatt eller särskilt utsatt område. Ur ett socialt perspektiv anser förvaltningen med tanke på det ytterst begränsade antalet familjer som förväntas anvisas till Göteborg under kommande år att möjligheterna för att erbjuda barnfamiljer ett permanent boende borde beaktas. Gruppen anvisade nyanlända har genom Bosättningslagen bedömts vara i behov av särskilt stöd från kommunerna för att kunna etablera sig på bostadsmarknaden och genom permanenta kontrakt skulle segregationens mönster kunna brytas och andelen nyanlända fördelas långsiktigt på ett mer hållbart sätt i staden.

Efter fem år med Bosättningslagen finns ett gediget material av kunskap, erfarenheter och data, både inom kommunen och nationellt, som staden bör ta tillvara vid utformandet av nya villkor för de boendekontrakt som erbjuds gruppen anvisade nyanlända. I detta arbete bör barnens perspektiv särskilt beaktas. Genom en faktabaserad utredning kan staden nå intentionen om ett långsiktigt hållbart mottagande av anvisade nyanlända och förvaltningen föreslår vidare utredning.

I motionen hänvisar man till Amandakommisionen som har bekräftat att hedersförtryck, klan strukturer, gängkriminalitet och extremism växer i ojämlikhets kölvatten. Hur man ska arbeta kring detta är en mer komplex fråga än bara bostadhänvisningar i mindre segregerade områden men genom att familjerna integreras mer i svenska samhället genom arbete och studier, närområdet och på så sätt blir en del av svenska samhället kan det bidra till att minska gängkriminalitet och extremism där segregationen, fattigdom och avsaknad av sysselsättning är en bidragande faktor till att barn dras in bland gäng och kriminalitet.

I Göteborgs Stads program för jämlik stad 2018–2026 står det under målområde Skapa förutsättningar för arbete att arbete, utbildning och lärande utgör betydande delar av människors livsvillkor. Att ha ett arbete stärker människans känsla av kontroll över det egna livet och delaktighet i samhället. Arbete eller studier är en bas för människors identitet och sociala liv. I Göteborg skiljer sig arbetslöshets- och utbildningsnivåerna åt i befolkningen vilket medför att förutsättningar till arbete inte är likvärdiga. Det skiljer sig åt utifrån socioekonomisk status, geografisk hemvist, kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, ålder och sexuell läggning. Förslaget med bostadsanvisningar i icke segregerade områden/särskilt utsatta områden kan bidra till att öka både föräldrars och barns identitet och sociala liv.

I en artikel från Statistiska Central Byrån (SCB) 2017 [Risk för att arbetslöshet går i arv](#) beskrivs att ungdomar med arbetslösa föräldrar löper nästan 70 procent högre risk än andra att hamna utanför både arbetsmarknad och studier. Förvärvsintensiteten är som lägst bland kvinnor med förgymnasial utbildningsnivå. Studier visar ett direkt samband mellan mammors relation till arbetsmarknaden och deras barns. För att nå målet om att enskilda ska bli självförsörjande är det särskilt viktigt med individuellt anpassat stöd för de målgrupper som står långt ifrån arbetsmarknaden. Förslaget kan bidra till att minska arbetslösheten och dess arv.

Förvaltningen ser i princip inga hinder med motprestationskrav genom arbete och/eller studier då det går i linje med det svenska socialförsäkringssystemets betoning på rättigheter och skyldigheter samt rådande arbetslinje och motprestationskrav inom riktlinjer för försörjningsstöd. Dock bör det ej ske på ett sådant sätt att det påverkar barns behov av en stabil boendesituation.

Förvaltningen ser en osäkerhet i följande stycke. ”För hushåll med barn ska kontrakten löpa under tre (3) år. Möjlighet till förlängning för hushåll med barn ska finnas efter av socialtjänsten konstaterande motprestation genom arbete och/eller studier”. Vem eller vilka myndigheter ska besluta om förlängningen? Ska bedömningarna grunda sig i att barnfamiljen är självförsörjande eller räcker det med att de klarar kraven på motprestation för att godkännas för förlängning eller inte? hur långa tider ska förlängningarna avse? Ska man kunna förlänga flera gånger och i så fall hur många.

Trots de sociala fördelarna med att låta barnfamiljer bo kvar i dessa bostäder med förlängning kan det finnas risker med att de kommer vara beroende av kommunen och försörjningsstöd och inte blir självständiga/självförsörjande pga höga boendekostnader. Efter 3 års boende och sedan efter eventuell/eventuella förlängningar ser förvaltningen risker med att barnen och familjen kan påverkas av ett uppbrott när ytterligare förlängning inte godkänns.

Förvaltningen vill betona barnperspektivet kring att kontrakten ska löpa ut och familjen inte får bo kvar i området som de anvisats till då de av ekonomiska skäl inte har möjlighet att bo kvar i området då hyrorna som styrs av nyproduktion och attraktivt område oftast är högre. Att barnen ska rota sig, gå i skola och få fritidsaktiviteter i ett område för att familjen på grund av ekonomiska skäl inte har råd att bo kvar kan påverka en god integration för kommande generation.

Beslutet ska skickas till:

Kommunstyrelsen

Jörgen Larzon

Avdelningschef

Anna Holmqvist

tf. Förvaltningsdirektör